

ПОВОД

YEAR 15
ГОДИНА 15

APRIL 2024
АПРИЛ 2024

ELECTRONIC VERSION No. 66
ЕЛЕКТРОНСКА ВЕРЗИЈА Бр. 66

ISSN 0812-9401

ПОВОД

Списание за литература, култура, историја
и општествени прашања

Издава Македонското литературно друштво
„Григор Прличев“
Редакција: Душан Ристевски-Македон (Главен
и одговорен уредник), Иван Трпоски, Мена
Ристевска
Соработници: Виктор Бивел (Сиднеј), Гордана
Димовска (Мелбурн), Ристо Стефов (Канада),
Александар Донски и Славе Николовски Катин
(Македонија)
Технички уредник/Дизајнер: Александар
Донски

Адреса: P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 –
Australia
e-mail: povod@macedon.com;
dushan@macedon.com
Македонска Библиотека „Григор Прличев“
5 Belmore Street Arncliffe NSW 2205 – Australia

Издавањето на списанието е помогнато од
Bayside Council - HJB

Насловна страница:
Оливера Јовановска

Забелешка: Мислењето, коментарите и
текстовите објавени на страниците на ова
списание се на потпишаните автори и не
секогаш го одразуваат мислењето на
уредништвото.

СОДРЖИНА

Портрет – Оливера Јовановска	3
За јазикот	10
Нови книги	19
Поети од Македонија и од дијаспората	30
Од Македонската заедница во Австралија	35
Од и за Македонија	40
Еден поет, една песна	58
Повик за објавување книги	59

POVOD

Periodical for Literature, Culture, History and
Community Affairs

Published by the Macedonian Literary
Association “Grigor Prlichev”
Editorial Board: Dushan Ristevski-Macedon
(Editor in Chief), Ivan Trposki, Mena Ristevska
Contributors: Victor Bivel (Sydney), Gordana
Dimovska (Melbourne), Risto Stefov (Canada),
Aleksandar Donski and Slave Nikolovski Katin
(Macedonia)
Technical editor/Artwork by: Aleksandar Donski

Address: P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 –
Australia
e-mail: povod@macedon.com;
dushan@macedon.com
Macedonian Community Library “Grigor Prlichev”
5 Belmore Street Arncliffe NSW 2205 – Australia

Publication assisted by
Bayside Council - NSW

On the front cover:
Olivera Jovanovska

Note: The authors are responsible for their
published texts and may not always reflect the
thoughts and opinions of the Editorial Board.

CONTENTS

Portrait – Olivera Jovanovska	3
About the language	6
New books	19
Poets from Macedonia and the Diaspora	30
From the Macedonian Community in Australia	35
For and about Macedonia	40
One poet, one poem	58
Call for book publication	59

Проф. д-р Виолета АЧКОСКА

РЕЦЕНЗИЈА НА СТИХОЗБИРКАТА „СЕКОЈДНЕВНИОТ ОРЕОЛ“ ОД ОЛИВЕРА ЈОВАНОВСКА

Неодамна во издание на Литературното друштво „Григор Прличев“ се издаде книгата „Секојдневниот ореол“ од поетесата Оливера Јовановска од Мелбурн.

Оливера Јовановска е македонски творец кој долги години работи и живее во далечна Австралија, градејќи мостови на убавиот пишан збор помеѓу татковината и туѓината. Таа е автор на стихозбирките „Неостварена љубов“ (2020), „Магични љубовни зборови“ (2021), „Одмрзнати чувства“ (2022), „Слушни го срцето“ (2023), „Време безвремено“ (2023), на збирката раскази „Талкање низ соншттата“ (2024), и на романот „Лавиринт на Вистината“ (2021) кој е издаден на македонски англиски, руски и албански јазик. Истовремено е застапена во повеќе од 30 антологии на поезија и проза. За нејзиното творештво е добитник на повеќе признанија во Македонија и Австралија.

Поезијата и прозата на Оливера Јовановска симболизира високо издигнат ореол и зрачи со творечка вдохновеност и љубов, кое до полн израз доаѓа во нејзината најнова збирка поезија *Секојдневниот ореол*. Ова збирка е глас на совеста за подобар и почовечки свет, поезија за одболувани рани на откорнатите, бунт против несовершеностите на човекот и светот во кој живее и начин на нејзина борба против сето она што го скрнави лицето на татковината и што го турка човекот на дното од ниски страсти – алчноста, зависта, злобата. Низ стиховите се прелева жедта за еден висок божествен ореол со исчистени човечки души – во самиот човек, во семејниот круг и во татковината, но и подготвеност до последниот атом да се бори за вистинските вредности: чесност, љубов, патриотизам.

Ореолот започнува да блеска со првиот стих, со првата песна, со благодарноста на поетесата кон Бога за подарената творечката дарба на која е подготвена да ѝ служи. Испишаните редови кои се леат како чудесна молитва ја допираат душата и срцето на оние на кои им се обраќа, барајќи да човекуваат и да ги почитуваат божјите заповеди. (*Слугинка на божјата дарба*). Таа го моли Бога да ги просветли луѓето со мудрост, да се исчистат од алчноста и омразата, бескрајно да сакаат и да бидат чесни и покрај тешкотиите во животот кој „не е бајка и секогаш нема среќен крај“. (*Каде ни е крајот*).

Везејќи го гобленот на човековата егзистенцијална драма, за Оливера Јовановска „животот е воз со многу вагони во кој патуваат чудни луѓе“ со различни судбини, со различни карактери и морални вредности, но:

„Лошите луѓе се обичен испит на добрите

Добрите пак се предизвик за лошите“. (*Животот е станица*)

Или можеби животот е затворена книга од која секојдневно вртиме нова страница за да се соочиме со нов предизвик, да го совладаме и сами да си го избереме патот по кој ќе чекориме?!

Поетесата повикува да се бориме на избраниот пат, да не се откажуваме пред тешкотиите, но секогаш да останеме чесни, подготвени на жртви и добродетелства. Само со љубов и добрина да се бориме против оние кои робуваат на бесконечната алчност, кои носат зло во душите. (*Јапонско верување, Што е животот?*)

„Се возвишувам повисоко

Секоја болка што се лепи на мене е добредојдена,

Личи како бодеж на јатаган, ме прави посилна

Затоа одмини ме непознат патнику и биди спокоен,

Јас сум неуништлива“. (*Неуништлива*)

Стамено издигната, жената-Македонка се бори без запирање против целото човечко зло. Таа тргнува по единствениот избран пат - да ѝ служи на мајковината – низ љубов да ја воздигнува, барајќи прошка заради разделбата, заради судбината која ја одвеала на туѓи простори. Со сите копнежи, незалечени рани и љубов, таа ја исполнува вечната тишина, таа која е нејзина пратилка низ животот и која никогаш не ја изневерила. Тишината знае да кажува најсилно, најгромогласно, особено кога е срасната со несовладана носталгија за родниот крај, со спомените кои се жива рана. Таа голема и тешка тишина поетесата ја носи во себе со сите шепотења и викотници на болката и љубовта, каде и да се наоѓа:

„Ја слушав тишината која шепоти,

Таа секаде патува со мене

И тогаш кога те напуштив земјо родена,

Ме задушуваше истата тишина.

Не бев свесна дека тишината е мој сопатник

Моја сенка, можеби и амајлија...“ (*Со крикот на тишината*)

Со тишината во душата, раскрилената птица долетува во туѓи, непознати простори, носејќи ги сликите на разделбите со еден минат живот: сеќавања за чудесните зими во родниот крај, но и за онаа најстудената која оставила најголем снег во душата и срцето, зимата 1986 година кога го напушта родниот крај. (*Најладната зима за мене*). Но, каде и да оди, каде и да лета, секогаш во срцето ја носи прекрасната мајковина, нејзината Македонија, со која се гордее, но и за која тагува бидејќи ја остава на „неранимајковци“ да ја обезличуваат, да ја гнасат и скрнават, да ги прекројуваат нејзините граници.

„В срце те носам, ко амајлија те чувам

Со историјата твоја, нови генерации подучувам“. (*Порака за саканата мајковина*)

Тие нови генерации цветаат и низ нејзината рожба, низ нејзините синови со кои се гордее. Посебно блеска ореолот на семејните вредности, нашата традиција македонска, неизмерната љубов на мајката кон својот пород. Поетесата и човекува и македонствува низ топлата мајчинска љубов:

„Ореол е светол збор
Мојот ореол се моите четири синови
што како арслани ме крепат
од исток, запад, север и југ“ (*Столбовите на мојата куќа*)

Четириите синови се неуништивиот двигател кој ѝ дава сила да чекори низ стрмолиите на животот. Тие ѝ ја „пумпаат крвта во срцето“ ја будат секојдневно за да го види изгрејсонцето. Тоа топло семејно катче е микросвет во нејзината голема вселена, во патешествието преку океанот, во барањето место за нови корени и фиданки во големиот свет.

Љубовта е најсилниот мотив во оваа прекрасна поезија: универзалната љубов на човекот во потрага за човекување, длабоката љубов на Македонката кон мајковината и татковината, нежната љубов на мајката кон децата, страсната љубов на жената кон мажот.... И ниту една жена не би била комплетна личност доколку не знае да сака, да љуби од коренот на срцето, да биде обземена од најсилна страст.

„Жена што сака, никогаш не си оди!? Жена која не може да усреќи, таа си заминува нечујно“. Животот ја учи на предизвици, да се соочи со реалноста, да расте и да паѓа, да љуби и да губи, да простува и заминува, но никогаш да не ја изгуби надежта. (*Кога ќе отпатувам*) Пред неа стојат безсони ноќи исполнети со силна желба за миг да го допре својот сакан, оти тој мал миг вреди колку еден цел живот. Затоа ги издржува ударите и за секој убод вели дека е последен, дека нема да му прости, но „разумот кажува едно, а срцето друго“. По ноќите исполнети со кошмар, сака да се разбуди без помислата на саканиот, да не се сеќава дека тој постои. Но, тој е тука, ѝ ги пие животните сокови и самиот несвесен колку ја повредува, зашто таа сака искрено, длабоко, без задршка.

Љубената жена не се плаши да застане храбро пред затвореното срце на саканиот, да гази низ непроодните трнливи патишта, по бодликавата жица, свесна дека со својата топлина ќе го стопи мразот, ќе ги разбрка стравовите за една искрена безрезервна љубов. (*Љубен мој; Ме повредуваш дека не знаеш колку те сакам; Кралица на твоето срце*). Таа е миросана мумија без саканиот и чека тој да ги одвитка повоите со кои чмае во вековите:

„Само ти добро знаеш, за маката ми нема лек
Дали живеам денес, утре или во идниот век,
Ако ти не си покрај мене“ (*Мумија низ вековите*)

Во љубовта нема гордост, има само предавање и нова надеж за љубов. И тогаш кога е ранета срна која крвави во снегот, сепак поетесата не се откажува од љубовта која некогаш е кратка и болна:

„Зошто среќата ми беше кратка?
Тој ме напушти од неговата прегратка?

Останаа празни страни недопишани во мојата тетратка“. (*Среќата беше кратка*)

Но, фитилот што гори во срцето, таа не сака да го изгасне. Го остава да догори зашто така спомените ќе останат да светат во нејзиното срце додека тоа чука.

Љубовта најчесто е пелин и болка, некогаш надојдена во погрешно време, некогаш пресилна за да се носи во себе, но за една храбра жена таа е извор на смисолот на нејзиното постоење и таа е подготвена да чека, да ризикува, да изгори и пак да воскреснува од пепелта.

Поетесата е свесна дека во љубовта често страдаат двајца, дека копнежот е исто толку силен и кај мажот кој е магепсан од убавината на жената во која се вљубува и која сака нежно да ја гушне. Со немир се исполнува неговата душа при самата помисла дека некој друг ја држи во прегратка. Решен да ја освои саканата жена, кралицата на неговото срце, тој се отвора пред неа, па ѝ вели:

„Слободно влезе во напуштениот замок,
Исчисти ја пајажината која го обвила
Одбери ја најубавата одаја,
Седни на престолот горе

И како кралица царувај со срцето мое“. (*Срцето на замрзнатиот замок*)
Љубовта како најсилниот ореол кој го краси човековиот живот, која е смислот на неговото постоење, за поетесата нема правила.

„Сите љубови личат една на друга
Се заљубуваш па цутиш.“ (*Во љубовта нема правила*)

Но љубовта е непредвидлива, за миг си издигнат високо во воздух, а веќе другиот миг паѓаш на дното. Но, сеедно, во тој рингишпил од емоции, кој нема проста равенка со икс и ипсилон, поетесата порачува да се љуби искрено, па дури и кришум.

Раните кога те повредува од саканиот се длабоки, не можат со ништо да се покријат. „Како од нив да се заштитиме?“, оти најмногу болат раните од оние на кои што „тиркизен килим им пославме“, на оние „што душата и срцето им ги отворивме, а за возврат тага и болка добивме“. (*Заблуда*)

Но, „во љубовта не се бара причина“, таа се негува, се пригрнува, се чува како што школката го чува бисерот кој знае да блесне со сјај. Затоа поетесата бара од саканиот да биде неговиот бисер кој блеска со љубовен сјај. (*Бисер*)
Понекогаш во љубовта не се потребни зборови. Доволен е бакнежот кој сè кажува, кој се памети и кој ќе го победи времето.

„...Збор не проговоривме,
Еден за друг сè знаевме.

Дури и срцето во ист ритам ни биеше

Отсјајот од очите за иста желба гореше,

Само за миг да се прегрнеме и тоа ќе е доволно“. (*Три бакнежи за спомен*)

Со песната *Три бакнежи за спомен*, Оливера Јовановска ја завршува својата најнова збирка поезија посветена на љубовта. Низ прекрасните стихови искажани со убав македонски јазик се поистоветуваат со личностите кои се носители на чувствата и случувањата: од далечините тагуваат за татковината, гневни сте на оние кои ја обезличуваат, ве обзема виорот на љубовта и тогаш кога е топла и тогаш кога е болна заради предавството на саканиот/саканата.

Поетесата е неверојатно сугестивна во пренесувањето на етичките пораки, особено на оние со кои бара човечка чесност, искреност, бунтувајќи се против алчноста, завидливоста, злобата. Но, во средиштето на спектарот од чувства, во неотворените страници на книгата на животот, централна точка е воспевањето на љубовта низ сите нејзини плими и осеки.

Стихозбирката **СЕКОЈДНЕВНИОТ ОРЕОЛ** претставува уште еден творечки ореол кој ќе блеска на македонското творечко созвездие и ќе биде духовен мост помеѓу австралиските далечини и нејзината родна Македонија.

Оливера Јовановска е родена на 21 јули 1970 година во Битола, Македонија. Од 1986 година живее и работи во Мелбурн. Таа е автор на стихозбирките „Неостварена љубов“ (2020), „Магични љубовни зборови“ (2021), „Одмрзнати чувства“ (2022) „Слушни го срцето“ (2023), „Време безвремено“ (2023), на збирката раскази „Талкање низ соништата“ (2024) и на романот „Лавиринт на Вистината“ (2021) кој е издаден на македонски, англиски, руски и албански јазик. Истовремено е застапена во повеќе од 30 антологии на поезија и проза.

Оливера е добитник на повеќе признанија во Македонија и Австралија. Некои од нејзините песни се изведувани од познати македонски интерпретатори. Доделена и е Цветинова награда за мир и прогласена е за Амбасадор на мирот.

Исто така Оливера е член на МЛД „Григор Прличев“ од Сиднеј и на МЛД „Кочо Рацин“ од Мелбурн, како и на фондацијата Такец од Битола.

СЛУГИНКА НА БОЖЈАТА ДАРБА

Боже ти не ме благослови со божествен глас
Песни мерак да пеам, тажни срца да греам,
Од мене не направи скулптор
Скулптури да вајам, цветови од глина да правам.

Боже, ти благодарам за воздухот
Што денес го дишам,
Ти благодарам за дарбата
Еве денес што овој стих го пишувам.

Аргатка и слугинка ќе бидам на дарбата твоја
Што со перо Ѓерѓеф везе раката моја,
Не ми подари глето
Со него дрворез да изрезбарам.

Но, ветувам со дарбата твоја
На хартија ќе пишувам и шарам,
Од читателот да ги почитува твоите заповеди
Преку перо ќе барам.

Слугинка на твојата дарба ќе станам.

ПРОМОЦИЈА НА АЛМАНАХОТ „ПОЕЗИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА“

По повод денот на поезијата, на 20 март 2024 во Скопје во Универзитет Скопје се оджа промоција на Алманахот бр. 3 на тема „Поезија за Македонија“. Овој проект е изработен по иницијатива на Билјана Челиќ, претседател на „Хуманитарното здружение Феникс“ од Скопје. Проектот беше подржан од Универзитет Скопје и Ректорот Ацо Миленковски.

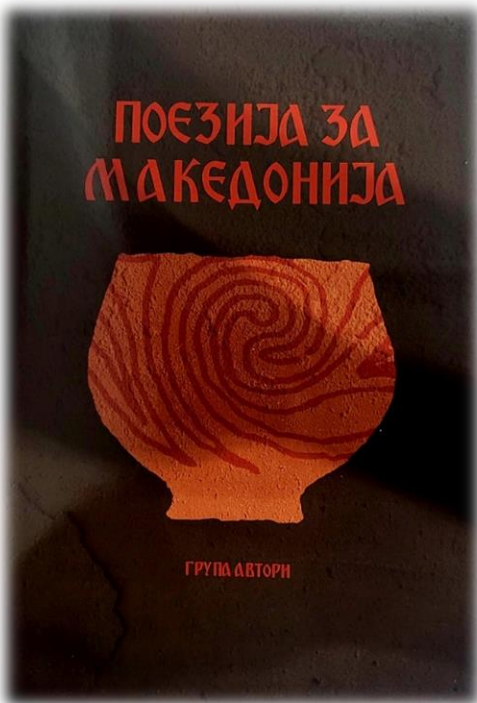
Во овој Алманах застапени се околу 180 автори од повеќе држави како и од Австралија. Од Австралија застапени се поетите Иван Трпоски и Оливера Јовановска.

МАКЕДОНИЈА МОЈА

Многу душмани те газеле
А уште повеќе комите те чувале,
Како зеница во око си им била
Е колку си мила! Црвено, жолто знамето ти е од свила.
Достојно со генерации те браниме
Оган в рака за тебе ќе фатиме,
На никого зла мисла нема да прифатиме
Име, јазик и историја не менуваме.
Јасно и гласно на сите им кажуваме
Александрова земја ќе чуваме!

Македонија не ја даваме.
Од комити завет ќе обновиме,
Јад во радост ќе претвориме, ода на победа ќе пееме
Алов бајрак повторно ќе вееме.
МАКЕДОНИЈО МОЈА НАЈМИЛА ИМЕ НЕ ТИ МЕНУВАМЕ!

Автор: Оливера Јовановска

МАКЕДОНИЈО - НЕ ТЕ ЗАБОРАВАМЕ

Лелеци допираат душава ми ја горат
Во мислите бунтоваат со сонот се борат
Татковината моли не вика за спас
Да стиснеме тупаници и крене глас
Во земјата воскреснале лигуши и јуди
Браќата ги кодошат Господ да им суди
Кој посегна браќа јазик да ви сече
Да пркоси сверски живи да ве пече
Кој сака насилно и земја да ни земе
Куќа да му гори да му згасне племе
И земјата знае да плаче и рида
Кога над неа кула од коски се зида
О Господе златен дај ми малку сила
Да одлетам повторно во земјата мила
Да застамам гордо на нејзиното раме
И високо да го развеам македонското знаме
Да кликнам силно со воинствен глас
Македонијо, ние сме твои, сметај на нас
Татковино, наша си и на друг не те даваме
Македонијо, слушни не, ние не те забораваме

23.4.2017 год.

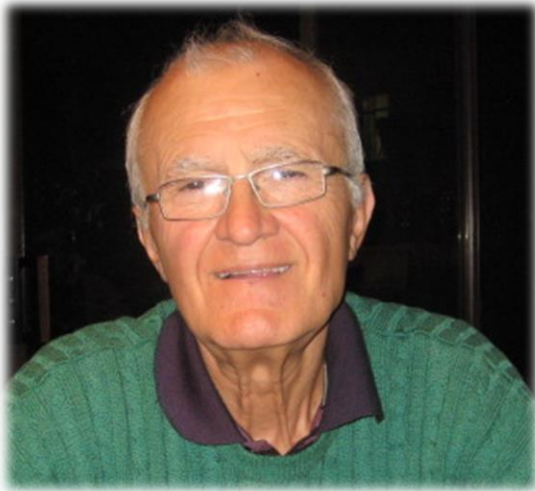

Автор: Иван Трпоски

(Прочитана на протестот во Дарлинг Хаба, Сиднеј)

Д-р Иван Г. ТУЛЕВСКИ
Психијатар

ЗА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И ЏИНОТ ОД НЕБРЕГОВО

Покрај соседските негирања на македонскиот јазик, тој најмногу се обезвреднува во нашата земја. Во секојдневниот говор, во службените и други документи и текстови и во средствата за јавно информирање недоволно се користи македонскиот литературен јазик. Честа е употребата на странски, претежно англиски зборови и фрази. Во поново време како во секојдневниот говор, во бројни документи и во средствата за јавно информирање се употребуваат придавките „истите“ и „самите“ при што избегнува членувањето или употребата на заменки. (Тој почна да се

нервира од долгото чекање. **Истиот** почна да се *нервира од долгото чекање*. Учениците беа во театар. Тие беа задоволни од претставата. **Самите** ученици беа *задоволни од претставата*). Таквата јазична практика како да се јавува како ехо од еден на Македонците „најбратски“ јазик.

Џинот од Небрегово во брошурата „Македонската литература и македонскиот литературен јазик“ уште во 1945 година пишува за централните македонски говори кои според него имаат типично македонски црти од кои основни се:

1. трисложниот акцент: воденица-воденицата;
2. тројниот член: волот, волон, волон;
3. јасниот изговор и на акцентираниите и на неакцентираниите самогласници;
4. замена на старото Ж: рака, пат (срп, рука, пут, буг. рџка, пџт).

Во делата на бројните класици на македонската литература (Андреевски, Шопов, Јаневски, Тодоровски, Малески, Поповски и други) со голема љубов се негува македонскиот литературен јазик и се почитуваат правилата на македонската граматика и правопис во чие создавање поетот, писателот, книжевен преведувач и лингвист Коневски имал колосална улога. Во нивните дела тие се придржуваат кон правилата на правописот на македонскиот литературен јазик и доследно употребуваат членување и заменки. Во текстовите на нивните дела консеквентно се употребуваат заменките и членувањето и не се среќаваат придавките „истите“ и „самите“

Во актуелната политичка состојба која настана по бугарското вето, полезно е да се потсетиме на придонесот на Конески за афирмација на македонскиот јазик. Додека бугарските политичари во Брисел постојано поставуваат услови за именувањето на македонскиот јазик, оспорувајќи ја неговата самобитност, не е мал бројот на македонски граѓани, политичари, новинари, писатели, и други јавни работници коишто недоволно се грижат за и го практикуваат литературниот

македонски јазик. Македонскиот јазик може да биде загрозен само од неговите говорители и пишувачи што случува скоро секојдневно. Тие кои не го познаваат македонскиот правопис и не говорат на литературен македонски јазик, не го заштитуваат туку го загрозуваат својот мајчин јазик.

Да е жив Конески во неговата сакана татковина би гледал како граѓаните се изложени на скоро неподнослива врева од радио и ТВ реклами или полуписмени пораки и соопштенија кои ги заглупуваат и збунуваат. Граѓаните се изложени на рационализирани лаги што се претставуваат како вистини или како мудрост на експерти и политички аналитичри или на двосмислен и празен говор на интелектуалци лажговци и корумпирани политичари.

Во татковината на Конески се помалку се чита литература на македонски јазик. Во секојдневната комуникација се повеќе се слушаат зборови и јазички конструкции кои не се својствени на македонскиот литературен јазик. На образованието на младите и на информирањето на возрасните влијаат локалните радиостаници, социјалните мрежи и бројните домашни и странски телевизиски програми на кои се прикажуваат филмови и други забавни програми предимно на англиски и српскиот јазик. Со години во нашата земја тиражот на издадените книги на македонски јазик не надминува повеќе од 500 примероци а способноста на младите за читање и пишување опаѓа. Расте бројот на ресторани, бифиња, крчми и кафеани а се намалува бројот на библиотеки и книжарници. Голем е бројот на граѓани во земјата кои после задолжителната школска литература покасно во животот немаат прочитано ниту една книга.

Во земјата на Конески скоро да не се практикува култура на преговарање и компромиси и недостасува култура на дијалог, толеранција и почитување на мислењето на другиот. Граѓаните се незадоволни од заштитата на животната средина, од корупцијата и од нискиот животен стандард. Тие се замајувани со излитени странски водвили и ТВ филмови со криминал и насилство и со забавни програми како „Задруга“, „Клеопатра“, „Преживување“ и други, како и со бројни често шупливи пораки и лажни ветувања од центрите на политичка моќ.

Сте ја читале ли „ Вишновата градина “ од Чехов? Тој како да бил во Македонија?

Славе КАТИН

**ПРОФ. Д-Р МОТОКИ НОМАЧИ ОД ЈАПОНИЈА –
ПОЧИТУВАЧ НА ЈАЗИКОТ НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД ЕГЕЈСКА
МАКЕДОНИЈА**

Професорот Мотоки Номачи е истражувач на словенската лингвистика, на социолингвистиката и на општата лингвистика. Тој е роден во метропола Токио, во Јапонија, а е професор на Универзитетот во Хокаидо, во Сапоро, на дисциплината „Словенски микројазичи“ а неговата научна кариера ја започна како специјалист по руски јазик.

Според биографски податоци, професорот Номачи е роден во 1976 година и израснат во Токио. Дипломирал во 2000 година, магистрирал по словенски јазичи и литератури во 2002 година и докторирал во 2008 година на Универзитетот во Токио. Во 2002–2003 година го продолжил своето образование и истражувал на Универзитетот во Белград во Србија.

Потоа, во 2003-2005 година, проф. Номачи истражувал и предавал јапонски јазик и култура на Универзитетот во Варшава во Полска. На 1 мај 2008 година се вработува како вонреден професор на Словенско-евроазискиот истражувачки центар. Од 2010 година, тој работи како генерален уредник на една од периодичните списанија на Acta Slavica Iaponica.

Проф. д-р Мотоки Номачи ги анализира граматичките структури во словенските јазичи од аспект на јазичната типологија, јазичниот контакт (ареална лингвистика) и историската лингвистика. Неговата научна кариера ја започнал како специјалист по руски јазик, особено неговата синтакса.

Тој е социолингвист и специјалист за јазична политика, јазично планирање и лингвистички пејзаж. Конкретно е заинтересиран за таканаречените словенски литературни микројазичи и досега вршел бројни теренски студии во повеќе градови во Европа и други области. Исто така, бил активен организатор на разни меѓународни конференции за словенска лингвистика кои биле и се одржуваат на повеќе универзитети.

Во оваа прилика ќе спомнеме дека на проф. д-р Мотоки Номачи како член на Словенско-евроазискиот истражувачки центар на Универзитет Хокаидо – Сапоро, Јапонија од големо значење е неговиот научен труд „Никита Илич Толстој“ издание на МАНУ (2023). Во трудот, меѓу другото се вели дека Никита Илич Толстој (1923–1996), основачот на Московската етнолингвистичка школа, редовен член на Советската академија на науките

(избран во 1987) и член на уште многу други национални академии во Европа, меѓу кои и на Македонската академија на науките и уметностите (избран во 1979), беше еден од најистакнатите слависти на XX век.

Меѓу неговите бројни достигнувања, може да се спомене пионерскиот „Македонско-рускиот словарь“ (Македонско-руски речник) (МРС 1963), чиј главен уредник е токму Никита Толстој. Ова е првиот целосен двојазичен македонски речник во тоа време и бил објавен уште пред комплетирањето на Речникот на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања.

Речникот, под уредништво на Толстој, одиграл значајна улога не само како солиден двојазичен речник туку и како публикација која придонела за афирмацијата на македонскиот литературен јазик, за што забелжуваат и професорите Конески и Видоески.

Исто така професорот д-р Мотоки Номачи е автор на бројни публикации и научни трудови кои се однесуваат на лингвистиката, а се објавени во бројни научни гласила во светот. Тоа придонесе тој да биде познат и почитуван македонист кој се интересира за македонскиот литературен јазик и за јазикот на Македонците од Егејска Македонија раселени по светот.

Како резултат на неговиот интерес како научник, стапи во контакт со публицистот, новинарот и уредникот на порталот „Политекон“ од Сиднеј, познатиот Македонец роден во Австралија, а по потекло од Егејска Македонија, Виктор Бивел, преку кој и се поврза со авторот на овој текст Славе Катин и со неговото дело „Македонски иселенички печат“, публикација на „Студентски збор“ од Скопје (1993) во која се дадени и текстови за македонските гласила во источно-европските земји. Така, во тој повоен период, во Романија излегуваше весникот „Пеа зоиа („Нов живот“), во Унгарија „Лаикос ашнас“ („Народна борба“), во Полска „Димократис“ („Демократ“), во Чехословачка „Лаикос агонистис“ („Народен борец“), во Бугарија „Лефтерија“ („Слобода“), а во Ташкент, во Советскиот Сојуз, во почетокот излегуваше весникот под име „Прос ти ники“ („Кон победата“), кој подоцна го смени името и излегуваше под наслов „Неос дромос“ („Нов пат“).

Македонските страници во овие весници на грчки јазик излегуваа, редовно сè до 1968 година, (период од околу 18 години), а потоа секои од страниците, порано или подоцна се укинуваа како резултат на ставот на Централниот комитет на КПГ, дека натамошното издавање македонските страници и’ пречи на нејзината работа во Грција, односно во напорите за нејзино легализирање и соработка со политичките партии во Грција, за кои, за жал, македонското прашање не постоеше.

Меѓутоа, треба да се нагласи дека македонската емиграција, заедно со грчката, живееше и дејствуваше во рамките на сите организирани форми што ги реализираше Комунистичката партија на Грција (ДАГ), чие раководство и мнозинството од членовите, по

поразот на ДАГ беа принудени да емигрираат. Партијата и натаму за емиграцијата претставуваше главна политичка раководна и идеолошка сила, а за шлотување на сета емиграција околу себе и за реализирање на своитје програмски цели, формира разни политички и масовни организации и стручни служби во секоја земја одделно.

Улогата на информативните гласила меѓу политичката емиграција од Грција во Ташкент ја вршеше весникот „Прос ти ники“^а (Кон победата^а), кој под ова име излегуваше во Грција како орган на Главниот штаб на ДАГ, а под истото име се појави и пролетта 1951 година и во Ташкент. Во почетокот излегуваше само на грчки јазик, на 4 страници, среден формат и тоа трипати неделно (вторник, четврток и сабота). Од 1954 година втората страница се печатеше на македонски јазик со кирилица, Во 1958 година весникот го смени името во „Неос дромос“ („Нов пат“), во кој, исто така, една страница беше на македонски јазик. Весникот е укинат 1968 година. Главен и одговорен на македонската страница во почетокот беше Димитар Гибиџенски, а од 1957 до 1959 година страницата ја уредуваше Васко Караџа, додека до неговото укинување оваа должност ја водеше Ацо Ивановски, а му помагаа и други Македонци.

Во тој период, сојузите претставуваа масовни организации со основна цел — негување и развој на културно-националните традиции, на политичкото единство на членството, развој на патриотскиот дух и сл. Вака зацртаната активност, сојузите ја спроведуваа преку своите органи, весници и списанија, што нивните централни органи ги издаваа во секоја земја одделно.

Во почетокот се почна повеќе од скромно, со кратки информативни билтени исполнети со најнови информации или ставови на Партијата, со провизорни сидни весници во детските домови и фабричките хали, во кои беа вработени повеќето мигранти, во болниците каде што се лекуваа ранети борци на ДАГ и на други места. Веќе од есента 1949 годива почнаа да излегуваат и првите весници на политичката емиграција, во чии рамки се печатеа и страници на македонски јазик.

Според неофицијални податоци бројот на политичките емигранти од Грција во Ташкент и околните места во периодот на 1949 година, се движел меѓу 19 и 20 илјади од кои 7-8.000 биле Македонци од Белоиморска Македонија. Тој број е зголемен во шеесеттите тодини и достигнал бројка од околу триесет илјади, за подоцна рапидно да се намалува поради големиот број повратници во Грција, Македонија и во др(уги земји. Се смета дека денес на овие простори живеат околу две илјади Грци и околу 500 до 600 Македонци, претежно стари лица или мешани бракови.

Страницата на македонски јазик беше иополнета со материјали за борбата на Македонците во НОБ и ДАГ, нивниот живот и традиција во Грција и во новата средина, како и со информации, вести и други материјали од културата, општественото о политичкото живеење.

Затоа, на крајот ќе му благодарам на проф. д-р Мотоки Номачи што пројавува интерес за изучување на македонскиот јазик, како дел на славјанските јазици, како и за интересирањето за судбината на Македонците прогонети од Егејска Македонија. При што особен интерес пројави за страниците на македонски јазик во гласилата „Прос ти ники“ („Кон победата“, и „Неос дромос“ („Нов пат“), кои излегуваа во периодот од 1951 до 1968 година во Ташкент, во поранешниот Советскиот Сојуз.

Гордана ДИМОВСКА

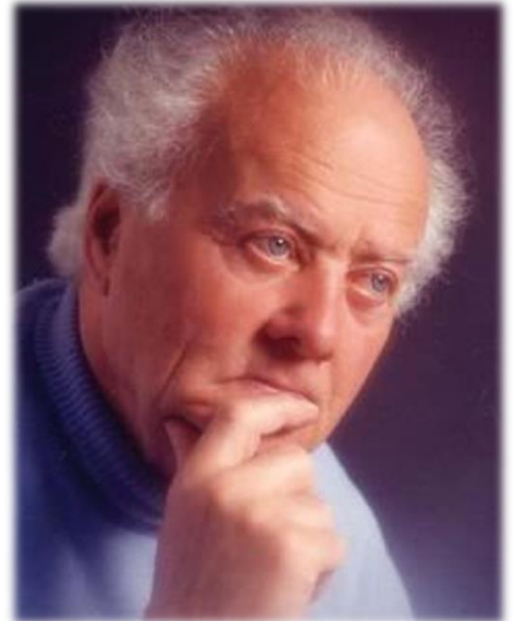
ЗА ГОЛЕМИОТ ЛЉУБИТЕЛ НА МАКЕДОНИЈА - ПЈЕР БЕАРН

Оваа статија е за еден голем човек, голем поет, хуманист, љубител на Македонија, Пјер Беарн (Pierre Beaun). Бил роден на 15 јуни 1902 година, во Букуреш Романија како Луј-Габриел Беснард (Louis-Gabriel Besnard).

Пјер Беарн, големиот француски писател, поет, новинар, хуманист, добитник на високи државни признанија, во 1978 година ја напишал песната "Македонија". Песната е објавена на челно место во францускиот зборник "Македонија во срцето". Токму од таа приврзаност и љубов кон Македонија, произлезе и филмот "Македонската книга на живите", по сценарио на Јордан Плевнеш, а во режија на Иван Митески. Филмот бил завршен во 1995 година и тогаш премиерно се прикажал во Париз, дочекан со восхит од светската јавност.

Тој лично престојува и во Македонија, како голем љубител на македонската уметност, скулптура. Шетајќи низ македонските градови, со огромна возбуда и солзи во очите зборува за Александар Македонски кој го обожавал уште како дете, зборува за неправедната поделба на Македонија во 1913 година, Античката источна и античката западна филозофија се согласуваат во едно: "Реките се живи огледала на човековата смрт но и живи сеќавања за човековата бесмртност. Во 1912 година, имав девет години и почнав да пишувам на француски дијалект. Во подоцнежните мои години достигнав и слава. Љубовта кон жената ме инспирира да пишувам поезија, објавени 6 илјади статии, 40 тома поезија, 150 радио објави. Имам 20 книги за Античка Македонија, за Александар Македонски.

"Истражувам за македонската уметност. Убаво е да се гледа овој музеј создаден пред 2000 години, прекрасен мозаик на птици, реални но и многу фантазија. го замислувам Александар Македонски како трча низ ова место. Тој беше син на Крал Филип за кого не се знае многу но беше голем освојувач. Така и неговиот син кој стана светски позната личност. Со години се бореше и освојуваше земји. Пред околу 650 години, п.н.е Пердика Први, беше првиот македонски крал. После него уште многу други дојдоја на тронот. Филип Втори беше најуспешниот крал. Неговиот дом е тука во Пелагонија, Македонија. Тој не е Грк. Во 336 п.н.е Грците се кренаа против Македонската доминација. Во 335 грците го положија оружјето а Александар влезе во Атина како победник. Кога ќе помислам дека тој беше тука, и јас чувствувам потреба да викам, да трчам, да се радувам, да постанам жител на светот на слободата, да мислам дека секој ме сака, и јас да ги сакам сите. Тоа не е нешто лесно.

Не можеш секогаш да трчаш, но јас трчам во мојата имагинација. Јас трчам со Александар. Навистина чудно, да му дадеш живот на животот илјадници години наназад, тоа е феноменално. Пред 3000 години Охрид не беше како што е денес. Според експерти, имало 800 000 жители во Македонија во времето на Александар кого јас го обожавав уште како дете. После масакрите и жестоките битки со римјаните, таа бројка се намали до 150.000. Не знам колку ги има денес, но факт е дека ги има и ја преживееја сагата на најстрашните колежи. Во три Македонско – Римски војни, илјадници статуи, голем број на оружје од фалангата, беа ограбени. За Македонците во споредба со грците се мислеше дека се вистински робови и според историчарот Монсен, Македонија се претвори во жална провинција. Таа жална провинција ја осветли нов бран на светлина.

Христијанството започна токму во Македонија со доаѓањето на Апостол Павле. Кога тој беше погубен во Рим, Господ ги изрони своите солзи во виничката тврдина. Две илјади години по неговата смрт, тие солзи стигнаа тука, на теракотните икони кои денес припаѓаат во групата на најзначајните христијански икони во светот. Каде и да копнеш во македонската земја, ќе најдеш антиквитет. Тука е синагогата во Стоби, една од првите синагоги изградена на европско тло. Македонците ми кажаа дека се обратиле до Апостол Павле со зборовите: “Дојди тука, нас ни е потребна помош...” и токму тука се направени првите чекори на христијанството. И овој антички театар е изграден во првиот век. Тука живееше Апостол Павле, прекрасно е чувството да се најдеш овде.

Во Париз - Прекрасно е чувството да си овде пред споменикот на францускиот поет, Кловис Хјуг (Clovis Hugues) кој во 1902 година напиша песна за Македонија и Македонците.

Македонија е преубава земја.

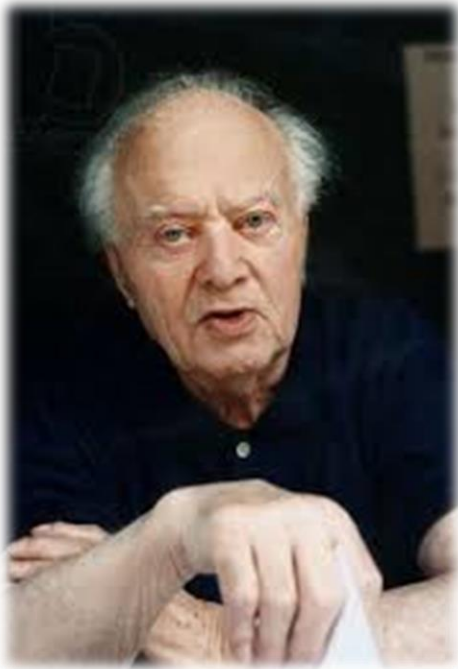
После долгата прошетка и после читање на многу книги, одам да преспам. Способноста да се сонува е нормална. Јас ги паметам сонштата многу добро откако ќе се разбудам. Една ноќ во Париз, сонував за Македонија.

Душата без книга е мртва. Таа е како уста без блажина. Книгата е најдобриот дар на човекот, без неа тие се голи, невооружени, и склони на многу проблеми. Ова се зборови напишани од Св. Кирил. Браќата кои ја создадоја глаголицата.

Го посетив и гробот на Св Климент. Знаам дека само еден дел од неговите останки лежат тука. Неговите останки се поделени на три дела, исто како и Македонија. не можеш да не си возбуден од оваа глетка. Македонија и покрај се, успеа да сочува остатоци од многу нешта, во што се гледа и нејзината големина, успеа да го сочува минатото и да живее во тоа минато. Со надеж дека сите луѓе ќе го најдат тоа што го изгубиле, љубовта кон животот, кон луѓето, кон слободата, почит кон човековата душа.

Цар Самоил - Тешко е човек и да помисли како на 14 000 Самоилови војници беа ослепени. Неверојатна приказна за Цар Самоил кој тука го заврши и својот живот гледајќи ги своите ослепени војници.

Историјата на секоја земја започнува во длабочините на морето. Со напаѓањето од страна на Отоманската империја на Источна Европа Балканот значеше дефинитивен крај на Источно римската империја. Одземањето на Истанбул од страна на турците беше најголемиот настан во светската историја. Со тоа заврши средниот век и нова ера започна. Европа не можеше да се бори против

Турците. Многу европски институции содржат податоци за македонската историја. Многу од нив ќе откријат нови богатства.

Се појавија македонски писатели: Јоаким Крчовски, Кирил Пејчиновиќ, Кузман Шапкарев, Теодосие Синаитски, Горѓи Пулевски. Цитира стихови од “Тга за југ” од Константин Миладинов. Зборува над гробот на Григор Прличев. Македонија денес повторно се издигна како самостојна држава без ничија доминација.

Восхитен од храброста на солунските атентатори, илинденското востание, создавањето на Крушевската република.

Битола, браќата Манаки – првите камермани на Балканот. 1912 помеѓу Бугарија и Србија имаше таен договор за поделба на Македонија. август 1913 се случи и срамниот Букурешки договор. Во 1914 година и Првата светска војна силно делуваат на мене. Мојот татко не можеше да го поднеси поразот на Француската армија па изврши самоубиство со својот

револвер. Стотици европски и светски интелектуалци потпишаа дека поделбата на Македонија е скандал или телото на Македонија беше распарчено и дека Европа е мртва. Француски лингвист сепак објави во својата книга Европските јазици во 1928 дека Македонски јазик постои.

Со Втората светска војна нови крвопролевања па и во Македонија. Повеќе од 20 000 Македонци ги положија своите животи во антифашистичката војна. 20.000 беа убиени за време на грчката граѓанска војна.

Денес и македонската култура зазема посебно место во светската култура, принесувајќи светло од античка земја не заборавајќи и темните страни на својата историја, донира своја традиција, модерна уметност и цивилизација. Македонската културна креативност е најсилната инвестиција што може да се избере за својата иднина.

На Струшките вечери на поезијата настапува во 1991 година со песната Македонија. сакав да знаат дека преку оваа поема им кажувам нешто многу важно. Слушајќи ја поезијата, сите плачеа, аплаудираа, ме прегрнуваа. Никогаш не бев доживеал такво нешто. Македонијо, те сакам, ти знаеш како да ја сочуваш радоста, знаеш како да танцуваш и пееш песна за животот.

Еве и дел од неговите силни зборови во песната:

Народе раскинат, осакатен. Народе раселен и разнесен. Ве поздравувам Македонци. Главата ви е во Скопје, со едната нога сте во Грција, со другата во Бугарија. Но вашето срце е насекаде. Кадешто дрвјата зеленеат што сами ги посадивте, во куќите што живеат без вас, а сами ги изградивте.

Но јас верувам дека ветерот на правдата ќе биде положен еден убав ден врз вашите граници од трите фрагменти на вашиот единствен живот и дека вие во него ќе живеете во народот најпосле, на крајот на краиштата роден од Европа.

ПОВИК ЗА НАСТАВА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ОД ДАЛЕЧИНА

Почитувани,

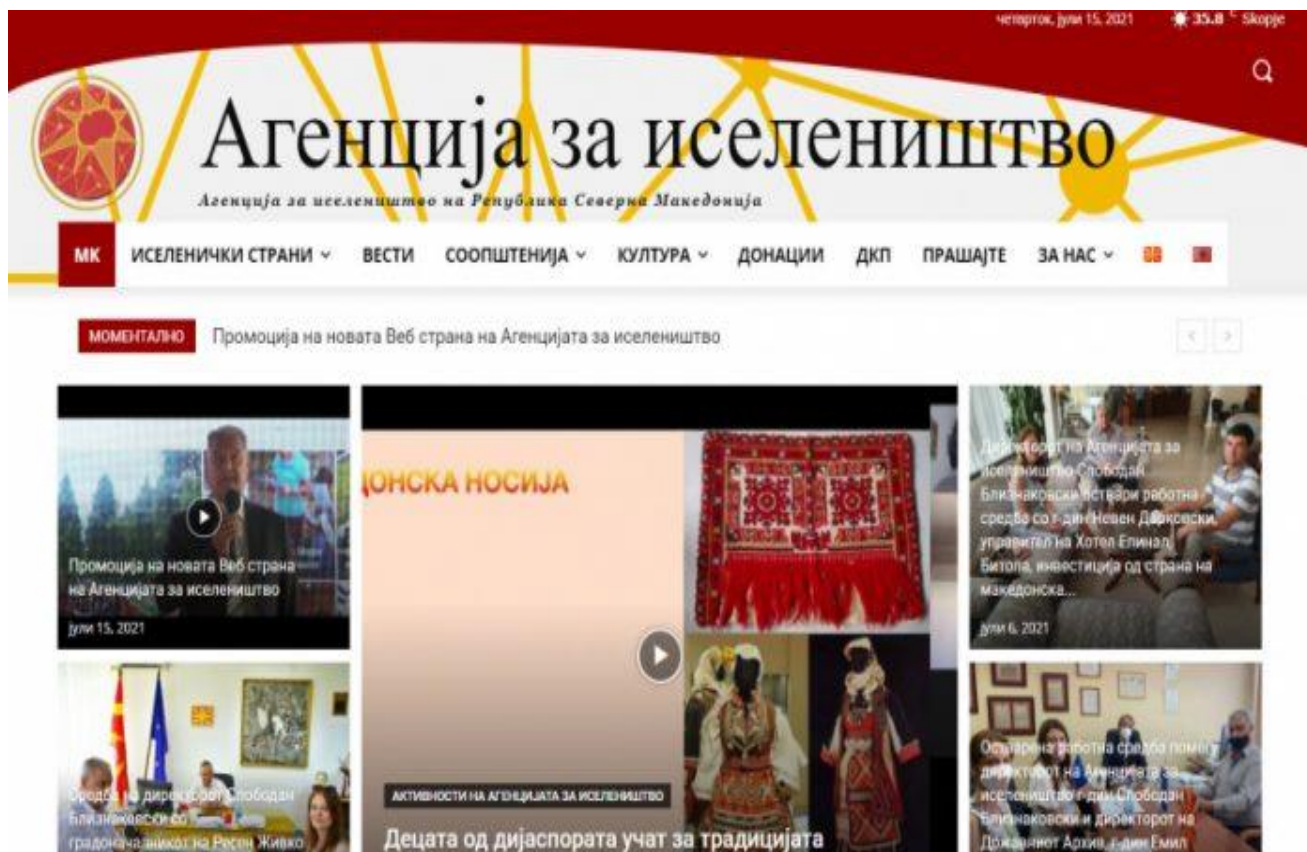
Агенцијата за иселеништво неколку години по ред организира настава по македонски јазик од далечина (он лајн) за децата со потекло од Македонија што живеат во странство.

Ве молиме да не известите дали има заинтересирани деца за ваков вид настава, а доколку има ние повторно ќе ја организираме. Наставата би започнала на 02 септември 2024 година и форматот би бил 2 часа седмично.

Ве молиме заинтересираните што поскоро да ги пријават децата, бидејќи ќе треба да се спроведе проверка на знаењето на македонскиот јазик и да се организираат паралелки според степенот на познавање на македонскиот јазик.

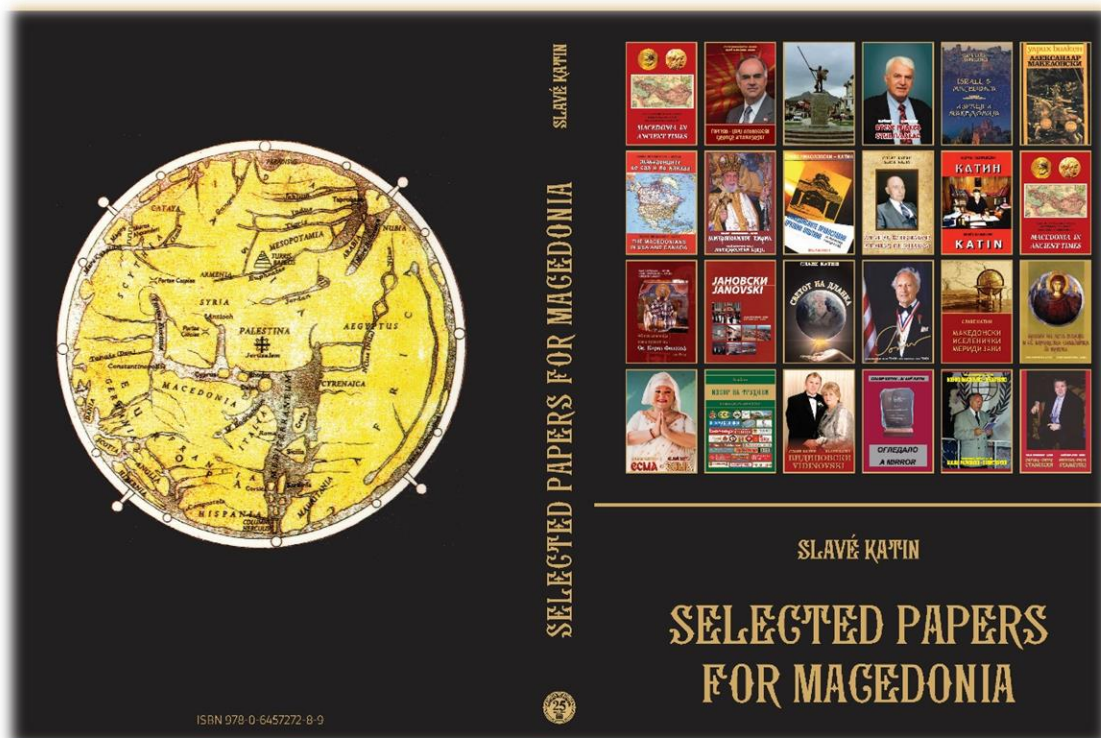
Пријавите праќајте ги на мејл адресата: agencija_za_iselenistvo@minisel.gov.mk

Со почит,
Агенција за иселеништво

Dushan RISTEVSKI - MACEDON

A NEW BOOK BY SLAVE KATIN

The book *“Selected papers for Macedonia”*, is especially devoted to Macedonia, to the Macedonian Orthodox Church and the Macedonians all over the world. It is devoted to the question of whether the separate political entities have the exclusive right to monopoly over the historical heritage, i.e. of whether the young generations of today, born and raised in the two confronted parts of Macedonia, were raised and educated believing that the Macedonians are not sufficiently informed of the historical fact that they are parts of one people and of one land called Macedonia.

The destiny of the Macedonian world has been observed under the rule of Rome and Byzantium during different periods with the role of the Macedonian dynasty and Alexander’s “Koine” language. The migration of the Slavs and the establishment of Samuil’s empire, the Slavic language and literacy, and the cultural contribution of the Macedonians to the world heritage is also very interesting, as is the Ottoman occupation of Macedonia, to its period of the renaissance of Macedonia and afterwards.

The primary sources for studying the ancient history of Macedonia are mostly of Greek, followed by Roman origin, even though recently many historians have shown increasing interest in this matter. Thanks to the advantages that the Hellenic civilization inherited from previous cultures the use of the letters and the bringing of Macedonia to the head of the European cultural world, numerous moments of prehistory have been shed light upon not only through works and remains of the material culture, but also through written information, which are mostly found in Greek literature.

Macedonians were born and have lived since ancient times in these areas that were in the past the center of the civilized world. Cultures sprang here, and great people were born here who

were not only significant to the history of European culture but also for mankind. They aroused awareness of the new generations. It is often said that what took place in Macedonia cannot be compared to anything anywhere else in the world, or at any other time.

Therefore it can be said that the book *“Selected papers for Macedonia”*, is a part of the chronicle of the terms and conditions of the Macedonian people to the historical scene. It is a work for selected papers concerning Macedonia, Macedonian Orthodox Church and the Macedonians in the world, who have an independent and sovereign state today, and who have confirmed successfully their identity to the world.

This book is especially devoted to Macedonia and the Macedonians. It is devoted to the question of whether separate political entities have the exclusive right to monopolize over the historical heritage, i.e. whether the young generations of today, born and raised in the confronted parts of Macedonia, were raised and educated believing that the Macedonians are not sufficiently informed of the historical fact that they are part of one nation and of one land called Macedonia.

Macedonia (due to political and economic reasons) is traditionally an emigrational region from which emigrational movement of the Macedonian people and movement to the transoceanic and other countries took place in the mid of the 19th century. Such movements were especially increased during the second half of the 19th century and were known as “pechalba” (going abroad for economic reasons). With a ranging scale and intensity they have continued till the present day. Thus, according to some data, the first group of “pechalbari” (people who went to work abroad) reached the North American continent in 1885 and Australia in the 1920’s. However, individuals who had joined groups of “pechalbari” from the neighboring and other countries had crossed the ocean even before that

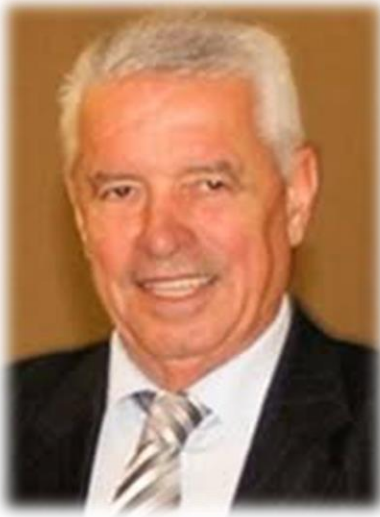
Therefore, the book *“Selected papers for Macedonia”*, is especially devoted to Macedonia, the Macedonians and the Macedonian Orthodox Church-OA, which has been and probably will continue to be the target of discussions, arguments, and even attacks from the church institutions in the neighboring countries and wider (due to their hegemonic intentions), that are trying to prevent, or postpone its joining the family of the equal Orthodox Church organizations. In so doing, an entire propaganda and media mechanism has been engaged to conduct pressure, isolation, and negation of the Macedonian Orthodox Church-OA and its legitimate existence. Its aim is to distort and hide historical facts from the past and the present.

The purpose of this write-up is to bring into question the essential characteristics of the Macedonian Orthodox people, its church organism and its truth as a people that possesses its own independent and sovereign state – the Republic of Macedonia.

For more than a millennium the Macedonian Orthodox Church, in the face of the Ohrid Archbishopate, has lived spiritually with its protector Saint Clement of Ohrid. In the ninth century he opened the ways to the cultural renaissance of the Macedonians who had migrated to Macedonia toward the end of the sixth century where they met with the already Christianized native Macedonians whose Christian beginnings are linked to missionary work of St. Apostol Pavle (Apostle Paul) and his followers.

Christianity is the largest and most important religion in the Republic of Macedonia with approximately 65% believers of the entire population. Of the total Christian population, about 95% belong to the Orthodox Christians, 3% are Protestants, while 1.2% are Catholic Christians. First to preach the gospel in Macedonia was the apostle Paul, where the first Christian communities and churches were founded at the time. According to the New Testament, the first resident of Macedonia to adopt Christianity was St. Lydia Macedonian.

At the time of Tsar Samuel, the Ohrid church was raised to the rank of Patriarchate, and in 1767 it was abolished. At the end of World War II, the Macedonian Orthodox Church was founded as a successor of the Ohrid Archbishopric. The arrival of St. Clement of Ohrid in Macedonia is also of a great importance for the first Slavonic alphabet, because the moment of destiny had come when the Macedonians found themselves able to be educated by their own teachers in their

mother tongue. In addition to other missionary activity, in a period of only seven years, three thousand and five hundred students passed through Clement's University in Ohrid.

Since the 1944's the Macedonian language became the codified and official language of the People's Republic of Macedonia and one of the three languages in Yugoslavia. That was the time when the literature developed and called the attention of the European and the world literature scene; that's the time when Macedonian cultural, spiritual, religious, social and political life developed.

St. George's Church in Melbourne (1962) was the first Macedonian church on the Australian Continent, and the Macedonian Diaspora in general, that was blessed by a Macedonian bishop in a joint service with Macedonian priests. For all the Macedonians in Melbourne and Australia this event was of particular importance and represents the foundation stone to the organized establishment and construction of a

number of Macedonian Orthodox churches in the Diaspora.

As a result of this their number has been increasing constantly so that at present there are about eighty active churches and church communities and monasteries with the four eparchies of the Macedonian Orthodox Church: the American – Canadian, Australia - New Zealand, Sydney - Australian and the European eparchy.

These eparchies provide conditions for an increasing affirmation of the entire national and cultural heritage and modern progress of the Church and the Macedonian nation in general. Through their activities the eparchies represent a live bridge of friendship between the Republic of Macedonia and the countries in which the Macedonian immigrants reside. The role and positive attitude of the Macedonian believers and the clergy in those Macedonian church institutions in the Diaspora are also of enormous significance.

The Macedonian Orthodox Churches - Ohrid Archbishopric (MOC-OA) and communities in Australia, Canada, and the USA, and recently in the countries of the European Union, are the most significant and most massive gathering places of the Macedonians from every part of Macedonia. In addition to the church services, the Macedonian language, the authentic mother tongue brought from the native land, can be heard freely at these Macedonian shrines.

It should be mentioned that the Macedonian immigrants in the Diaspora have achieved remarkable results in the business, religious and cultural life, education and social life in general. There are a large number of business people of Macedonian origin that are known and appreciated in their environment, within the nation and all over the world. Such progress contributes in particular to their social affirmation and favorable treatment in the places where they live, since other people treat them as a distinct ethnic community on equal footing with other ethnic groups in the multinational society of the U.S. Canada, Australia, European Union and other countries in the world.

The process of national affirmation of the Macedonian newcomers in the Diaspora commenced with their arrival in the new settings, at the end of the 19th century and at the beginning of the 20th century. Macedonians brought with them their innate folk traditions, culture, and national identity. It is proved by the fact that nowadays Macedonians are an integral and important part in the Diaspora, creating a significant community among other ethnic groups. At the same time, they have affirmed their national values through their cultural institutions and associations; enriching in that way the cultural mosaic in the World.

The book "*Selected papers for Macedonia*" recently was published by the Macedonian Literary Association "Grigor Prlichev" from Australia and Makedonska Iskra (Spark) from Macedonia.

РЕЦЕНЗИЈА: ОД ТОТАЛНА ПОЕЗИЈА ЗА КУСОКОТ НА ТОТАЛИТЕТОТ

Секоја голема уметност го има својот корен во болката. Честопати теоретичарите на поезијата се прашувале: Од што се прави поезијата? Разни профили одговараат на тоа прашање на различен начин :За семантичарите ,поезијата се прави од борови , за фонетичарите , таа се создава од гласови, рими и интонации, за филозофите од идеи, за музичарите поезијата е музика, а за поетите ...е тука има цел спектар одговори, за некој таа се прави од тишината(Ацо Шопов), за некој од музика, за некој од слики, но, сите се согласуваат дека поезијата најчесто настанува од ова чувство кое го викаме бол, односно кусок на чувството за комплетност и исполнетост . И оваа последна одредба, мене ми се чини ,најсоодветна за дефиницијата на поезијата на Лилјана Стоилковска. Ми се чини по читањето на оваа нејзина колекција песни, создавани во подолг временски период, дека кај неа чувството за изгубената целина на светот е основниот камен-темелник, врз кој таа ја гради својата грациозна поетска кула . Во една нејзина песна читаме:

...,речи поету,
Молчиш, ил сонуваш?
Речи човеку, поету голем
Зар и животот меѓу твоите
Со твоите беше болен?...

Алберт Ками, таткото на филозофијата на апсурдот ни говореше со филозофски речник на потеклото на болката , односно носталгијата (во неговиот филозофски речник) според него дека носталгијата доаѓа од сознанието дека нешто ни недостига, односно , дека светот кој го перцепираме не е комплетен(тој секогаш, дури и кога сме среќни) е тоталитет 99, и никогаш не е тоталитет 100. Поради таа негова несовершеност , се раѓа чувството на носталгија , кое пак нужно раѓа луцидност. Луцидни сме ,само кога сме носталгични- тоа е поентата на овој филозоф за кој што го врзуваме поетското творештво на Лилјана Стоилковска. Мислам дека во сите нејзини песни ,(дури и оние најрадосните) преовладува еден вид луцидност (има ли поголема луцидност од поезијата?) предизвикана токму од чувството на носталгијата ,кусок на целината, недостиг ма целото бол по она што отсуствува. Тоа впрочем и не е и неочекувано кај луѓе

раселени, откорнати од својата родна средина, како што е случајот и со нашата поетеса.

...„живот толку краток,

Толку долг.

За сè што правиш, бара да се плати

Или да се врати, забавува, ама не заборава!...„

Тие вечни прашања на човековата егзистенција , за стравот од смртта , како базична категорија, ги наоѓаме редовно во поезијата на Стоилковска , посебно во песните од таканаречениот ,интимен ,односно интимистички круг(тоа е третиот тематски круг, во кој спаѓаат и песните за љубовта. Така во песната „Кога те запознав“ читаме:

...„кога те сретнав

Те запознав

Со твојата тага

И страв од смртта!

Трагаше и трчаше

На некои настани

Претстави и дури кафеанска музика

Барајќи замена за тагата и стравот...“

Еве ги двата емотивни ресурси, кои го дефинираат човечкото суштество и според Ками ,тагата и стравот ,над нив, како некоја мистерија , демне смртта .овие песни на Лилјана ми се најомилени ,поради својата универзална димензија.

Третиот круг мотиви се татковинските мотиви, мотивите на откорнатоста од родната земја. Тие се впрочем, општо место за сите поети ,без разлика дали се иселени или не. Стара вистина е дека поетот каде и да живее, се чувствува раселен, дури и во родната земја. Тој , вистинскиот поет, го има чувството на неприпадност. Тој е различен ,поинаков од другите, со самото тоа што пее, говори поинаку од другите , чувствува поинаку од другите. Има една, посветена на воениот конфликт во Македонија од 2008-та, во која поетесата загрижено командува антрополошки диктат.

...„престанете !

Не трештете!

Не пискајте !

Не татнете!

Оружјето долу!

Цврсто стапнете ,

Луѓе,

Не молете !

Станете!,...“

Понекогаш ,тие слики на меморијата на национот и наталното ,потсетуваат и на великиот Блаже Конески ,со својата сила и острина , дури и кога се само описи на ритуал. Тие се натопени обилно со носталгија ,онаа истата ,што ја наоѓаме и во

„универзалните“ песни посветени на универзалните прашања на човековата егзистенција.

...„зурли ечат
Со ритмот на спомените
Гласот на песните
Тапанот го сече.
Низ сиво-зелените далги
Над манастирските кубинџа
Низ езерските длабини
Небово го параат...“

Овие извичници (графостолемеи, сигнали за изведбата на песната) не се туку така, тука , (затоа што Лилјана има и актерски капацитети и таленти) и затоа поезијата на Лилјана , често знае да биде и полемична. Таа расправа, бара, поставува услови, се прашува: Зошто е нешто лошо, а нешто не . Дури и кога му се обраќа на Бога ,таа го задржува тој свој полемички тон ,тон кој бара подобар Ками, би рекол, комплетен , тотален свет; во песната „Боже вишен“ и читаме:

...„скроти ги душите и немирот!
Скроти ги малоумијата лудоумијата!
Та не сме со векот назад
Дај на сите повеќе ум и разум!“..

За полемичноста на оваа поезија која бара подобар свет и подобар човек,кој ќе владее со тој свет, можат да се најдат стотици примери низ нејзините стихови. Понекогаш тие стихови се моралистички триктат по загубените вредности на човештината, по основните зрна кои човекот го прават човек. На пример:..

„се згрозив
Од загриженост и очај
Од алчноста ,зависта , омразата и развратот
Покриени со превезот на лажниот морал
Принудена сум на длабока размисла...“

Длабока размисла .Тоа е поезијата за Стоилковска.Таа не е само музика, римуван трофеј во музејот на јазикот :Таа има жива мисија ,мисија да ги поправа луѓето. Поезијата за Лилјана е очигледно дискурс со интенција: Тоа не е поезија затворена во кула од слонова коска, тоа не е ларпуртлартизам .Поезијата е морален коректив, таа е поука, длабока размисла, сомнеж и проверка. Така е кај Лилјана и затоа е оваа поезија, голема и убава

Таа е енциклопедија на човековата душа, елементарен речник на човековите особини ,кои ги подзабораваме, станувајќи повеќе или помалку: Животни.

Затоа оваа поезија има седативна и лечебна димензија. Лично ,пресреќен сум што ја добивме на едно место, собрана за да ни го надомести недостигот од тоталитетот на светот.

ЛИЛЈАНА СТОИЛКОВСКА е родена во Скопје. Заврши Педагошка академија и Филозовски факултет, педагошка насока, и магистрира во Стокхолм. Активно се вклучува во активностите на македонската заедница во Шведска преку организирање културни манифестации со соработка и учество на македонски културни и театарски установи од Македонија.

Лилјана е автор на шест стихозбирки и еден роман. Застапена со поезија е во повеќе алманаси и зборници. Член е на ДПМ и Литературното друштво „Григор Прличев“.

Добитник е на повеќе награди и признанија за поезија и нејзините хуманитарни и општествени активности. Добитник е на медал за заслуга за Македонија, Иселеничка Грамота од Матицата за иселениците, Стојан Христов од Агенцијата за иселеништво, награда Златна Буба Мара, награда за Животно дело од Здружението на просветни работници на Република Македонија, Послание за хуманоста на Мајка Тереза, Гран При од Фондацијата Такец, Цветина награда за мир.

ПОРАКА ДО ТИШИНАТА

Чувај го зборот,
 во твоите корења,
 во играта на гранките,
 во шепотот на лисјето ,
 во бојата на цветот ,
 во молкот на тишината.
 Чувај го името,
 Чувај ја радоста
 Во шепотот на пролетниот ветрец,
 Чувај ја младоста
 Во цветот липов жолт
 Носен со птиците во летот,
 За твоите најмили,
 За твоите поколенија
 Низ јатото ластовичко
 Барајќи го зборот
 Од јазикот, македонски.
 Не чепкајте ми го јазикот,
 Срцето ме боли,
 Не чепкајте ми го зборот ,
 Тој ,неизгорен цвет во дворот
 Не чепкај ми го окото ,
 Не сум јас без јазик,
 Не сум јас без око,без збор,
 Не сум без душа,
 За да одговорам на пораките.
 Секаков одговор
 Категорично одбивам и го отфрлам.
 Илузија е потег секој

Нека не се дрзне никој
 За срцето, душата ,окото...
 Нема за нив трансплантација.
 Мојот јазик исткаен вековно
 Со јасна звездена свила ,
 Ќе го овековечам со коприна
 Во коренот твој ќе го вткаам
 Да го носиш во ветките и цветовите
 Горделиво липо моја
 И молчевита, за навек и довек
 И иднината Господова.
 Ја сакам иднината на тишината
 И зборот од неминливоста,
 И вратиго времето минато и
 Растурените сништа
 И подреди ги во минливоста.
 Сети се на мајќината приспивна
 Кога на дојка тивко ти пееше
 А баба ти ,во приказните за јунаците
 Крв јуначка низ уста лееше.
 Не голтај ја горчината
 Замени ја со мисловна радост ,
 годините ,велат ,тежат и лежат
 на градиве старечки ,
 па почни го дијалогот со тишината!
 Тишината е најголемиот гласник
 Никаде ја нема а живее секаде немо,
 Во секоја душа и срце со мека реч ,
 Ко ден јасен,јасно небо, ко светол јасник.

ВО КВИНБИЈАН ОДРЖАНА ПРОМОЦИЈАТА НА РОМАНОТ „ЖАЛНА МАКЕДОНИЈА“ ОД ВЕЛИКА ЦАНГАЛОВСКА ГАТСИС

На 25.3.2024 година, во просториите на црквата „Свети Илија“ од Квинбијан, Нов Јужен Велс (Австралија), се одржа промоција на романот „Жална Македонија“, од писателката Велика Цангаловска Гатсис, која е по потекло од Македонија. Таа долги години живее во Австралија, но и покрај тоа го негува мајчиниот македонски јазик и писмо, па сите нејзини поеми, раскази и романи ги пишува на македонски јазик. Промоцијата беше организирана од членовите на Литературното Друштво „Ванчо Николески“ и нивниот претседател господинот Наум Трајчески.

Промоцијата започна во 12 часот, точно напладне, каде господинот Јовица Ѓорговски ја отвори промоцијата. Тој со неговиот опширен говор ја запозна публиката со содржината на романот, во кој писателката го опишува животот на младата селанка наречена Калеша, која живее во втората половина на 19 век, во времето кога владееле Османлиите во нашата земја Македонија. Од содржината на овој роман на едноставен начин доаѓаме до сознание кои сме, што сме и до каде сакаме да одиме за да бидеме признат народ во светот. Салата беше полна со посетители, меѓу кои, освен од Квинбијан, имаше гости дури и од Сиднеј, Мелбурн и Канбера.

Краток говор одржа и македонската амбасадорка од Канбера, госпоѓата Билјана Стефановска Сековска. Промоцијата беше мошне успешна, а доказ за тоа беше и продажбата на многу примероци од романот. По промоцијата следуваше богат ручек со печено прасе што го подготвија домаќинките и членовите на Литературното Друштво „Ванчо Николески“ од Квинбијан.

Многу од посетителите кои од претходно го имаа прочитано романот, дадоа предлог да се направи негово продолжение, т.е. втор дел.

СЕНЗАЦИОНАЛНИ ДОСЕГА НЕПОЗНАТИ ВО НАШАТА ЈАВНОСТ СВЕДОШТВА ЗА ТЕРОРОТ НАД МАКЕДОНЦИТЕ ЗА ВРЕМЕ НА ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА

МАКЕДОНЦИ И ПРИЈАТЕЛИ НА МАКЕДОНИЈА!

ПОДДРЖЕТЕ ГО ОБЈАВУВАЊЕТО КНИГА (БРОШУРА) ВО ЕЛЕКТРОНСКА ФОРМА СО ДОСЕГА КАЈ НАС НЕОБЈАВЕНИ СЕНЗАЦИОНАЛНИ СВЕДОШТВА ОД ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА!!!

ПОМОГНЕТЕ ЈАВНОСТА ДА БИДЕ ЗАПОЗНАТА СО ДОСЕГА НЕОБЈАВЕНО ИНТЕРВЈУ СО ГЕНЕРАЛ МАРКОС ОД 1947 ГОДИНА ВО КОЕ ЈАСНО ГИ ПРИЗНАВА МАКЕДОНЦИТЕ КАКО ПОСЕБНА НАЦИЈА!

ПОМОГНЕТЕ ЈАВНОСТА ДА ДОЗНАЕ ЗА ДОСЕГА КАЈ НАС НЕОБЈАВЕНИ СВЕДОШТВА ОД КОМАНДАНТИ НА ДАГ ЗА УЖАСНИОТ ТЕРОР ШТО БИЛ ВРШЕН ВРЗ МАКЕДОНЦИТЕ ЗА ВРЕМЕ НА ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА!

Во јавноста е малку познато дека во екот на Граѓанската војна во Грција група странски новинари го посетиле егејскиот дел на Македонија. Еден од нив (етнички Евреин) потоа своите доживувања и записи ги објавил во обемна книга од близу 400 страници), која досега не е објавена во Македонија. Во книгата, освен описите на градовите и селата во егејскиот дел на Македонија и луѓето во нив, објавени се и ексклузивни интервјуа лично со водачот на ДАГ генерал Маркос, како и со други команданти на ДАГ. **Во своите изјави сите тие (а пред се генерал Маркос) јасно сведочат за постоењето на Македонците во егејскиот дел на Македонија (иако главно ги нарекуваат „Славомакедонци“ или „Словени“), а сведочат и за теророт што Македонците го доживувале од сите грчки влади од по Балканските војни, па наваму.** Во книгата се интервјуирани и Македонци борци на ДАГ кои исто така јасно се декларираат како Македонци. Како илустрација за страотните сведоштва за теророт на грчките монархофашисти против Македонците пренесуваме дел од изјавата на припадникот на ДАГ Ламбринас, која ја дал пред присутните новинари, а која е објавена во книгата на еврејскиот новинар:

„...Деспина и Аницис Кавреки беа мачени со струја за да ја предадат илегалната печатница. Но, тие не ја предадоа и затоа ги убија! А другарот Вирон Хаџи го убија во Ксеномер. Другарката Христина Кјатипи од селото Алино ја силуваа и ја обесија со главата надолу со бајонет забоден во нејзината осквернавена женственост. Ја симнавме мртва од дрвото круша додека роеви црни мушички излегуваа од неа. Десет припаднички на ЕАМ од Агио Пантелејмон беа силувани и тепани со стапови, а потоа беа врзани со каиши за стругарата како во Средниот век. А Деспотос, млад работник во истата стругара, жив го

исекоа долж неговото тело со двојна пила како што се сечат талпите. А неговата бремена жена ја пресекоа на три дела од главата до стомакот...“

Постојат и други вакви страотни сведоштва за теророт врз Македонците, кои никого нема да го остават рамнодушен и со кои треба да биде запозната и меѓународната јавност.

Наведуваме и изјава од интервјуто со генерал Маркос објавено во оваа книга:

„За краткото време на власта на ЕАМ од септември до декември 1944 година Славомакедонците имаа можност да се уверат дека нивните надежи не беа залудни. Тие тогаш рамноправно, заедно со грчкиот народ, уживаа во плодовите на слободата. Тие слободно зборуваа на својот јазик, печатеа свои весници, отвораа училишта во кои се предаваше нивната историја...“

Во книгата ќе пренесеме и други уште подецидни сведоштва за постоењето на Македонците во егејскиот дел на Македонија дадени од страна на грчки субјекти.

Каков ефект може да се очекува од книгата?

Овој сензационален материјал ќе предизвика голем интерес во јавноста, кај нас и во Грција, а посебна тежина на ова дава фактот што неговиот автор е етнички Евреин. Книгата во оригинал има нешто помалку од 400 страници, но за наши услови, т.е. за да се постигне посакуваната цел, доволно ќе биде од неа да се издвојат стотина страници со најударните содржини.

Потоа овие страници би биле оформени во брошура, која прво би била преведена на македонски, а потоа и на англиски и на грчки јазик, по што во електронска форма би се испратила на сите евро-парламентарци, а би била поставена и на интернет на слободно симнување.

Посебно е важно објавувањето на оваа книга на грчки јазик! Во случајов, интервјуто на генерал Маркос и на други Грци кои признаваат постоење на Македонци во Грција, несомнено ќе предизвика голем интерес кај Македонците во егејскиот дел на Македонија, но и кај поедини Грци на кои ќе им укаже дека во не така далечното минато постоеле Грци кои рамо до рамо со Македонците се бореле за правда во својата држава. Секако дека своја улога ќе одиграат и англиската и македонската верзија и тоа не треба посебно да се елаборира.

Цена на чинење

Цената за успешна реализација на овој проект би била 900 ЕУР (1.500 АУСД). Во оваа цена е вклучено:

- Избор на најударните стотина страници од книгата.
- Превод на избраните стотина страници на македонски јазик
- Превод на избраните стотина страници од книгата на англиски јазик
- Превод на избраните стотина страници од книгата на грчки јазик (од страна на лице од егејскиот дел со кого и досега сме соработувале).
- Пишување воведен текст и дополнителни објаснувања во врска со содржината на книгата.

- Техничко уредување на сите три изданија на книгата (македонско, англиско и грчко)
- Распространување (дистрибуција) на книгата на стотици е-маил адреси и нејзино медиумско претставување.

Одговорни за реализација на овој проект се МЛД „Григор Прличев“ од Сиднеј Австралија, на чело со претседателот Душан Ристевски и Здружението на Македонците од егејскиот дел на Македонија „Мирка Гинова“ од Штип на чело со претседателот Стојан Димков.

Изведувач на проектот е нашиот познат историчар Александар Донски, кој ги пронајде овие исклучително вредни сведоштва.

Името на сите спонзори на овој проект ќе бидат јавно пишани во сите верзии од книгата (секако доколку тоа го сакаат), па ако се има предвид дека книгата ќе биде читана од илјадници луѓе, имињата на овие патриоти трајно ќе останат овековечени за сите идни генерации Македонци!

За натамошни контакти во врска со овој проект контактирајте со Душан Ристевски на dushan@macedon.com или со авторот на проектот Александар Донски на adonski@t.mk .

ПРЛИЧЕВА НАГРАДА ЗА ПОЕТОТ СЛАВЕ ЃОРЃО ДИМОСКИ

Поемата „Денес“ на Димоски беше избрана за најдобра на конкурсот што во име на Прличев секоја година го распишува центарот за култура „Григор прличев“ од Охрид.

За самата поема „Денес“ Димоски посочи дека ја обработува денешната ситуација, се она што се случува кај нас, во нашата земја и надвор. Тоа е поема во која се трага по личен, ловечки, државен идентитет...Дејството во самата поема е ставено во временска рамка од шест месеци и се случува во 2022 година, рече Димоски.

Наградата што го носи името на Григор Прличев е за мене исклучително значајна оттаму што моето литературно зреење е врзано за Прличев. Уште како ученик од четврто, петто одделение ја прочитав прличевата „Автобиографија“ и оттогаш сум цврсто врзан со Прличев, изјави денеска Славе Ѓорѓо Димоски, годинешниот лауреат на наградата за најдобра поема што го носи името на охридскиот поет и преродбеник.

Врачувањето на наградата за најдобра поема секоја година се одвива во рамки на свеченостите поврзани со манифестацијата „Прличевски беседи“, востановена за да се одбележува годишнината од смртта на големиот охридски поет, кој се упокои на 6 февруари 1893 година.

ОБЈАВЕНА СТИХОЗБИРКАТА „СВИЛЕНИ ВРЕМИЊА“ ОД МАРИНА МИЈАКОВСКА

Во издание на Матица македонска излезе од печат најновата стихозбирка „Свилени времиња“ од Марина Мијаковска. Книгата содржи осумдесет и четири песни распределени во три компактни циклуси: *Проветрено време*, *Свилени времиња* и *Времето сидро*.

За „Свилени времиња“ на Мијаковска д-р Лилјана Пандева во Поговорот на книгата констатира дека:

„Првата помисла за свилени времиња би била за меки, нежни, сјајни, шарени времиња. Затоа што тоа е првата асоцијација за свилата. Но, ако Мијаковска така ги пееше времињата, не ќе ја имавме оваа стихозбирка ваква каква што е: полна со симболика, неверојатно метафорична, на моменти метафизичка, но и реална. Секако, потребна е вештина за да се открие токму секојдневието скриено под еден таков наслов. И повторно му се навраќаме на насловот, односно на свилата како материјал со сјаен изглед што потекнува од триаголна структура (поетски: три димензии), што ѝ дозволува на свилената ткаенина да ја прекршува светлината од различни агли, а тоа го може затоа што во основата свилата има голема тврдост, посилна е и од челик, растеглива е, тешко запалива и кај Мијаковска е превезот на сите времиња, какви и да се, или прекриени под нејзиниот превез или заштитени од настаните во просторот (дистопијата, граничните состојби, зазорот, нарушувањето на поредокот, недостатокот на рамнотежа.)“

Марина Мијаковска до сега ги има објавено стихозбирките: „Номадска душа“ (2010); „Куфери“ (2013); „Психоаналитичка алхемија од страсти“ (2013); „Тиркиз во лето“ (2015); „Постела на тишината“ (2015) и „Коскена“ (2019).

СВИЛЕНИ ВРЕМИЊА

Сведоци сме
на нови свилени времиња.
Старите мајки не раѓаат стројни синови,
кревките ќерки не се ко патријархалните мајки
свиени околу оцакот од семејниот дом.
Скинат е стариот црвено-бел конец
од каделата со која баба ми везден
пред огништето
ги закрпуваше парчињата време
од денес за утре.
Дедо ја ставаше капата на седата коса,
со ловечката пушка се пушташе
по планињето во лов на диви зајаци.
Сведоци сме на скржави времиња.
Во стаклените пајажини
стојат само
свилените пајаци.

Славе КАТИН

ПОЕТЕСАТА ОД КАНАДА РАДА ВИДИНОВСКА

На 8 септември 2018 година, на денот на македонската независност, поетесата Рада Видиновска стана добитник на посебно признание од Медитеранската академија „Браќа Миладиновци“ од Струга. Ова признание го диди за стихозбирката „Бисери и кавали“ која според критериумите на Медитеранската академија „Браќа Миладиновци“ беше прогласена за книга на годината

Поетесата Рада Крстевска- Видиновска е Канаѓанка од македонско потекло, родена во селото Живојно, а мажена во Крстоар. Рада ја напуштила својата родна земја – Македонија, меѓутоа, спомените, мислата, љубовта, тагата и патриотскиот дух кон татковината и својот народ не ја напуштиле. Не. Тие тлеат, постојат и ги оживуваат низ стиховите, низ песните и низ сè она што го оставила како свој придонес, дар и оставнина.

Ваквите проникнувања на овие хоризонтални во животот на Рада и нејзиниот сопруг Борис (Борче) Видиновски, како и сите Македонци ширум светот, ја откриваат сликата за библиската природа на древната земја на нивното потекло – Македонија.

Во биографијата за Рада Видиновска се вели дека таа е современ македонски писател, поет, есеист, раскажувач. Во Торонто активно се вклучила во македонските иселенички организации и црковни општини. Била член на управата на МПЦ „Свети Климент Охридски“, член на културниот комитет, како и претседател на женската секција при црквата „Свети Климент Охридски“, претседател на женската секција при организацијата „Обединети Македонци“ и претседател на Литературното друштво „Браќа Миладиновци“, во Торонто. Повеќе години била учесник на Меѓународната манифестација „Струшки вечери на поезијата“ по покана на Управниот одбор на СВП и застапена е во изборот „Кој е Кој“ на светските поети.

Кога се пишува за Рада Видиновска може да се каже дека за неа поезијата, всушност, е нејзиниот живот. Во нејзината поезија се испреплетени нејзините две татковини, Македонија и Канада. Затоа поетските дела што таа ги напишала претставуваат убав пример и патоказ на една честита и трудољубива канадска Македонка, на која татковините ѝ се и радост и тага и восхит.

Во Канада, Рада Видиновска стана македонски иселенички писател, поет, есеист и раскажувач. Затоа, може да се рече дека во нејзините скромни поетски рамки и преку нејзините дела се проектира македонската иселеничка поезија. Затоа, на 8 септември 2018 година, на денот на македонската независност, поетесата Рада Видиновска стана добитник на посебно признание од Медитеранската академија „Браќа Миладиновци“ од Струга. Ова признание го

доби за стихозбирката „Бисери и кавали“ која според критериумите на Медиреанската академија „Браќа Миладиновци“ беше прогласена за книга на годината

Во таа прилика директорот на Медитеранската академија м-р Разме Кумбароски ѝ честита за изборот на ова високо признание на поетесата Рада Видиновска и ѝ посака многу здравје, среќа и успешни поетски мигови во нејзиното творење. Исто така, м-р Кумбароски рече дека поетесата Рада Видиновска е несекојдневна творечка и литературна појава во современата македонска литература, којашто веќе неколку декади високо го вее големото поетско знаме и копје, среде изгревите и бреговите на северноамериканските езера Онтарио и Ири.

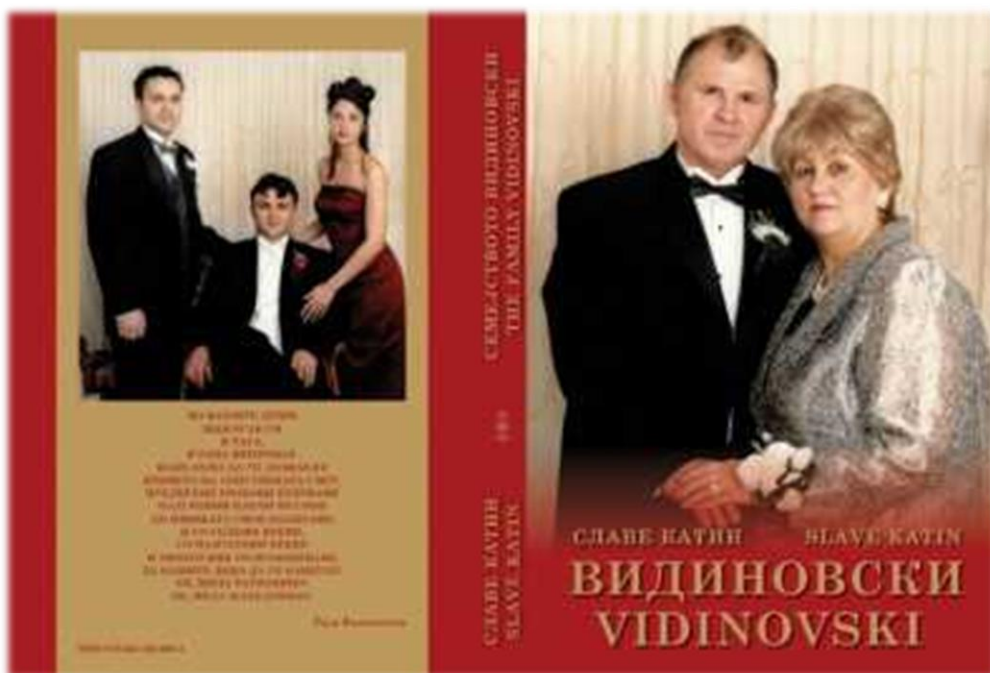
Нејзиниот поетско-космополитски свет и пат од Пелистерските македонски рамнини, сè до големите канадски шуми и северни окна на двата океана: Пацификот (Тихиот) и Атлантскиот океан, разоткриваат една значајна, талентирана и даровита способност во духовната симбиоза и опстој на нејзината поетика и сензибилитет.

Видиновска, всушност, е големата поетеса на двете татковини: Канада и Македонија, на двете сонца, на двете окна, на тие два духовни архипелага на човековото изгрејсонце, низ чиј зенит го разоткрива и плете својот визуелен и мисловен поетски свет.

Да се чита поезијата на Видиновска, една од најголемите и најталентираните современи македонски поетеси од дијаспората (закитена со престижната значајна награда „Иселеничка грамота“ на Струшките вечери на поезијата за 1992), значи да се допре и отклучи нејзиното тајно женско срце и убавина, среде океанот и кристалните водопадни капки на Нијагара.

Поезијата на Рада Видиновска изобилува со мноштво нови и вистински поетски знаци и мегдани, оплодени или пожнеани со љубов од големото плодно житно поле на битолското поднебје. Поезија на Рада Видиновска влегува како апсолутна составка на македонската литература на егзилот. Таа литература, денес, со сите нејзини карактеристики е составен дел на македонската културна историја

Инаку, во монографијата „Семејството Видиновски“, чиј автор е Славе Катин, е во издание на „Македонска искра“ од Скопје, а излезе од печат во 2020 година. На македонски и на англиски јазик се опфатени текстови за иселениците Рада и Борис Видиновски од Торонто. Рецензенти на делото се проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и Нада Николовска.

Монографијата е посветена на поетското творештво на Рада Видиновска, која е автор на четиринаесет поетски дела. Таа е прв лауреат на наградата „Иселеничка грамота“ во 1992 година, што првпат Матицата на иселениците од Македонија ја додели на „Струшките вечери на поезијата“ за најдобар поет од дијаспората. Рада Видиновска е член на Друштвото на писателите на Македонија од 1994 година и член на Медитеранската академија „Браќа Миладиновци“ од Струга.

Публикацијата „Македонците во светот“ од Славе Катин е издание на „Македонска искра“ од Скопје и Фондацијата „Горѓија – Џорџ Атанасоски“ од Прилеп и е објавена на македонски јазик. Рецензенти се д-р Лефтер Манче од Канада, Џорџ Атанасоски од САД, Гојко Јаковлески од Европската Унија и Душан Ристевски од Австралија.

Според издавачот, книгата „Македонците во светот“ заслужува внимание од домашната и од пошироката научно–културна јавност, како и од секој Македонец во дијаспората и во татковината.

Иван ТРПОСКИ

СРЕДБА СО ЛОУ ИЛИЈА ВЛАШО ВО БИБЛИОТЕКАТА „ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“

На 5.4.2024 година во Македонската библиотека „Григор Прличев“ во Сиднеј, членовите на истоименото друштво имаа можност да се сретнат со познатиот американскиот бизнисмен, хуманист и почесен конзул на Р. Македонија г-динот Лоу (Илија) Влашо.

Лоу Влашо е роден во Америка, неговите родители потекнуваат од село Брезница, Леринско, Егејска Македонија. Со своето семејство живее во Непалес, Флорида. Преку лични контакти со американскиот Конгрес организирал групи за соработка кои влијаеле за признавање на македонската државност и приемот на Македонија во НАТО. Целиот свој живот му го има посветено во промовирање на македонската нација и подобрување на односите меѓу Америка и Македонија, поради што е назначен и како почесен член во ОМД. Како хуманист има организирано фондации за помош на македонски студенти и лица кои се без свој дом.

Средбата ја организира директорката на Обединета Македонска Дијаспора за Нов Јужен Велс, адвокатката Вера Секуловска и публицистот Виктор Бивел. Беше убаво да се другарува со овој витален 85 годишен активист, долгогодишен член на ОМД. Средбата помина во пријателска атмосфера со размена на мислење за иднината на македонската држава, убава македонска закуска и размена на книги. Илија Влашо за Библиотеката ја подари својата книга "AN AMERIKAN SON OF MACEDONIA", во превод на македонски од Славе Николовски Катин, а членовите: Душан Ристевски, Иван Трпоски, Марија Александрова, Ристо Галевски, Перо Дамчевски Коцин, му подарија свои дела. Исто и Вера Секуловска му подари неколку книги од македонски автори кои живеат и творат во Австралија.

Преземено од Australian-Macedonian Today

ФИЛМОТ НА СТОЛЕВСКИ ПРОДОЛЖУВА ДА ГИ СОБИРА НАГРАДИТЕ НА АВСТРАЛИСКАТА ФИЛМСКА КРИТИКА

Филмот “Of an age” на австралиско-македонскиот автор и режисер, Горан Столевски, ги освои наградите: Најдобар филм, Најдобар режисер и Најдобро сценарио од Асоцијацијата на австралиската филмска критика -The Australian Film Critics Association (AFCA). Оваа Асоцијација е професионално здружение кое ги застапува гласовите на австралиските филмски критичари, рецензенти и новинари ангажирани во светот на кинематографијата. Годишните награди ги препознаваат категориите во австралискиот и меѓународниот филм, а филмските награди се одредуваат со процес на гласање во два чекори. Наградениот филм на Горан Столевски, “Of an Age”, е силна хомосексуална одисеја на австралискиот тинејџер со српско потекло Никола, која што засекогаш ќе го промени животот на главниот лик. Приказната на “Of an Age” е сместена во прозаично мелбурншко предградие во 1990-те години, свет толку близок и познат по својата естетика за мигрантите во Австралија и денес. Овој филм пред две години го отвори Меѓународниот филмски фестивал во Мелбурн – Melbourne International Film Festival, а на фестивалот во Западна Австралија Ciné fest OZ Film Festival, ја освои највисоката парична награда во индустријата, вредна 100.000 долари. Награда што се доделува за извонредност во занаетот на создавање австралиски игран филм или долгометражен документарен филм. Главните улоги во филмот ги толкуваат актерите Том Грин, Илијас Ентон и Хети Хук, а во филмот игра и австралиско-македонската актерка од Битола, Дона Димовска-Кантаровски.

ДОДЕЛЕНИ НАГРАДИТЕ „ВАНЧО НИКОЛЕСКИ“ ЗА ПОЕТСКО И ПРОЗНО ДЕЛО

ПО ЧЕТВРТИ ПАТ МАКЕДОНСКОТО ЛИТЕРАТУРНО ДРУШТВО „ВАНЧО НИКОЛЕСКИ“ ОД КВИНБИЈАН, НОВ ЈУЖЕН ВЕЛС ВО АВСТРАЛИЈА ОРГАНИЗИРА МЕЃУНАРОДЕН НАГРАДЕН КОНКУРС.

ПРЕКУ ПОТТИКНУВАЊЕ НА ТВОРЕШТВОТО ВО ДИЈАСПОРАТА И ВО МАКЕДОНИЈА САКАМЕ ДА ЈА НЕГУВАМЕ И ЗАЧУВАМЕ ЧИСТИНАТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК, ДУХОВНОТО БОГАТСТВО НА НАШИОТ НАРОД СО ЖЕЛБА ДА ИМ ПОМОГНЕМЕ НА АВТОРИТЕ ДА ОСТАВАТ БЕЛЕГ НА СВОЈАТА ДАРБА И ДА ЈА РАЗВИВААТ КРЕАТИВНОСТА НА УБАВИОТ ЗБОР.

НИЗ СТИХОВИ И ПРОЗНИ ТВОРЕБИ ТИЕ ГИ ИЗРАЗИЈА СВОИТЕ ИСКРЕНИ ЧУВСТВА НА ИДЕНТИТЕТ И ЉУБОВ КОН СВОЈОТ ЈАЗИК ВО ОВАА ЗБИРКА КОЈА Е ИЗДАДЕНА КАКО РЕЗУЛТАТ НА ПОДНЕСЕНИТЕ ТРУДОВИ ЗА НАГРАДНИОТ КОНКУРС ЗА 2023 ГОДИНА.

БЛАГОДАРНОСТ ДО СИТЕ УЧЕСНИЦИ, СПОНЗОРИ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПОЕДИНЦИ ЗА НЕСЕБИЧНАТА ПОМОШ ВО ИЗДАВАЊЕТО НА ОВАА ПУБЛИКАЦИЈА.

ЈОВИЦА ГОРГОСКИ
СЕКРЕТАР

МЕЃУНАРОДЕН ЛИТЕРАТУРЕН
КОНКУРС ЗА НАГРАДАТА
ВАНЧО НИКОЛЕСКИ
2023

МАКЕДОНСКО ЛИТЕРАТУРНО ДРУШТВО „ВАНЧО НИКОЛЕСКИ“
ОД КВИНБИЈАН, НОВ ЈУЖЕН ВЕЛС, АВСТРАЛИЈА

Во недела, на 25 февруари, Македонското литературно друштво „Ванчо Николески“ од Квинбијан на свечен настан, со пригодна програма ги додели наградите на конкурсот за најдобра песна и расказ за 2023 година. На истиот настан друштвото го прослави и својот мал јубилеј од седум години постоење. Љубителите на пишаниот македонски збор ја исполнија салата во македонскиот центар „Св. пророк Илија“ и имаа можност да се дружат во пријатна атмосфера. Управата на друштвото им упати честитки на добитниците на наградите и останатите учесници, со верба дека ова ќе биде голем поттик за понатамошно и долготрајно творење, ширење на македонскиот пишан збор и вредна книжевна култура и традиција. На конкурсот учествуваа 55 песни и 21 расказ од 59 автори од Македонија и од странство, и од наши локални автори од Австралија. Доделени беа следниве награди: КАТЕГОРИЈА: ПЕСНИ ОД АВТОРИ НАДВОР ОД АВСТРАЛИЈА. Прва награда: „Составено и оставено“ од Јасмина Јошевска, Скопје, Македонија. Втора награда: „Кога патувам“ од Божана Тренческа, Прилеп, Македонија. Трета награда: „Еј, Македонијо“ од Славко Крстевски село Слепче, Демир Хисар, Македонија. КАТЕГОРИЈА РАСКАЗИ ОД АВТОРИ НАДВОР ОД АВСТРАЛИЈА. Прва награда: „Мојот утрински чај“ од Божана Тренческа, Прилеп, Македонија. Втора награда: „Волшебното патување на Стефан“ од Мила Спасенцова, с. Љубанци, Скопско, Македонија. Трета награда: „Судбина проклета, проклета да е“ од Блажо Стојаноски, Прилеп, Македонија. ПОСЕБНА НАГРАДА ЗА ОРИГИНАЛНОСТ Песната „Индиго“ од Митре Мангоски Радождански, Охрид, Македонија. КАТЕГОРИЈА ПЕСНИ ОД АВТОРИ ОД АВСТРАЛИЈА. Прва награда: „Скопје одново“ од Емилија Тодорова, Сиднеј, Австралија. Втора награда: „На сон посакав“ од Емил Попорданоски, Мелбурн, Австралија. Трета награда: „Спомени“ од Наум

Пауноски, Царабомбара, Австралија. КАТЕГОРИЈА РАСКАЗИ ОД АВТОРИ ОД АВСТРАЛИЈА Прва награда: „За тебе мајко“ од Гордана Димовска, Мелбурн, Австралија. Втора награда: „Приказната на Вера“ од Љубица Поповска, Мелбурн, Австралија. Трета награда: „Забеганиот Дедо Ное“ од Нове Младеновски, Мелбурн, Австралија. Честитки за напорите на малата македонска заедница од Квинбијан и Канбера, тие се одличен пример како може да се организира и успешно да се реализира конкурсот како и овој настан со кој дополнително се промовира македонската културна и книжевна традиција

ДАЛИ МУЛТИКУЛТУРАТА Е ВАНДАЛИЗАМ?

Тетовско-гостиварската епархија на Македонската православна црква – Охридска архиепископија (МПЦ-ОА) соопшти дека утрово на 30.03 2024 година, пријавила во полиција упад на манастирскиот имот „Св. Атанасиј“ на тетовското Кале. Во упадот оштетена е црквата, искршени се сите прозорци и направена е сериозна материјална штета.

Епархијата посочува дека ова се случиле нецели десет дена по претходното пријавување на упад во манастирот и сквернавење на црквата со декорации од знаме на друга држава (албанско знаме).

„Ова е време на големиот пост кога христијаните се подготвуваат за Христовото Воскреснување, а нашите сограѓани муслимани се во рамазански пости, па оттаму сметаме дека ова би требало да е време за преиспитување, созревање и буђење на човечност“, велат во Тетовско-гостиварската епархија.

Според информациите од МВР, во периодот од 20 до 30 март, во црквата, непознати лица го скршиле катанецот на влезната врата, ги скршиле стаклата на прозорците, но не одзеле ништо.

За ваквиот вандалски чин врз Македонскиот православен манастир „Свети Атанасиј“ во Тетово, силна осуда изрази Обединетата македонска дијаспора (ОМД) од Вашингтон, САД. Во соопштението на ОМД, меѓу другото се вели:

„Во жалосен чин на непочитување и нетрпеливост, на мета беше манастирот, свето место за Македонската православна заедница, во време кога верниците свечено постат за православниот Велигденски пост и Рамазан. Овој злонамерен чин не само што ја нарушува светоста на верската институција, туку ги поткопува и принципите на мултикултурализам и верска толеранција кои се суштински за едно кохезивно општество.“

ОМД се солидаризира со Македонската православна заедница и сите засегнати од овој осудувачки чин. Ги повикуваме властите брзо да го истражат овој инцидент и да ги изведат сторителите пред лицето на правдата. Понатаму, апелираме за зајакнати мерки за заштита на верските објекти и за поддршка на основните права на сите поединци да ја практикуваат својата вера без страв од прогон или дискриминација“.

Исто така и директорот на Комисијата за односи помеѓу верските заедници, Дарјан Сотировски го осуди повторното вандализирање на манастирот „Свети Атанасиј“ на тетовското Кале. Тој вели колку пати треба ваквиот настан да се осуди. Додава дека целото општество има одговорност што ваквиот квази-националистички пубертет не е сосечен во корен.

За вандалски чин врз Македонскиот православен манастир „Свети Атанасиј“ во Тетово, се прашуваме дали мултикултурата е вандализам? Имено, според пишаните документи концептот на мултикултурализмот во неговото дескриптивно значење е нашироко прифатен. Да се каже дека некое општество е мултикултурно, значи да се посочи на културните различности на тоа општество. Таквата употреба на концептот е еднаква на значењето на културниот плурализам. Бидејќи нормативното значење на мултикултурализмот се однесува на можните начини на општествена организација, која за свој принцип ги има културните различности, а културниот идентитет има суштинска улога во конституирањето на личниот идентитет на поединецот.

Бидејќи културата, односно културната заедница е од такво фундаментално значење за животот на нејзините припадници, културните практики на малцинските културни заедници треба да бидат заштитени.

За жал, во Македонија се мисли дека националистичките поделби, ќе донесат „позитивни“ резултати за државата. Политичатите од албанска националност како да немаат крај во барањата и освојувањето од административното до високополитичко ниво, со идеи за голема Албанија, за што денешниот систем и власта молчи. Затоа, генерациите кои доѓаат мора да го зачуваат идентитетот и унитарниот карактер на македонската држава и да се **престане распродажбата на вредностите на Република Македонија.**

Демонстрации пред владата

За жал и Република Македонија има многу недоречености во врска со македонските патни документ, особено за Македонците од егејскиот и пиринскиот дел на Македонија. Ако одреден број етнички Албанци имаат и македонски, и косовски и албански документи кои слободно ги користат во многу потреби, Македонците од Егеј и Пирин, макар мачат да ја докажат својата националност и место на раѓање, од причини што во нивните земји се на сила фашистичките закони за малцинствата. Веројатно ние Македонците ќе треба да го проучиме законот на Евреите во светот, кои со две раце се применува, и добиваат државјанство на Израел, доколку лицата се чувствуваат и се декларираат како Евреи.

А, тоа треба да се постигне со правата и обврските на мултикултурата и по примерот на Канада, Австралијане и други демократски држави во светот, не е важно колку и какви битки ќе се водат, важно е да се продолжи Македонците и другите етнички групи во Република Македонија, никогаш да не се откажат и да остават недоразбирање, самоволие и омраза за идните генерации, за и тие да продолжат да ги спроведуваат мултикултурните светски вредности. Бидејќи борбата за Македонија е вечна, исто како што е вечна борбата помеѓу доброто и злото. И со право се вели дека Македонија ќе опстојува се' додека светот светува и веков векува!

Манастирскиот имот „Св. Атанасиј“ на тетовското Кале

Славе КАТИН

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“ ОД ТИРАНА - ЗНАЧАЈНА АСОЦИЈАЦИЈА ВО АЛБАНИЈА

15

Петнаесет години Македонско друштво „Илинден“-Тирана
Pesëmbëdhjetë vjet shoqata maqedonase "Ilinden"-Tiranë
Fifteen years of Macedonian association "Ilinden"-Tirana

ДЕЛ ОД МАКЕДОНСКИТЕ ИНФОРМАТИВНИ ГЛАСИЛА ШИРУМ СВЕТОТ

Македонското друштво „Илинден“ од Тирана е формирано од група граѓани со македонско потекло што живеат во главниот град на Албанија, а со цел да ги заштити и афирмира македонскиот етнички, јазичен, културен, верски, историски и државен идентитет на македонското национално малциство во Република Албанија. Друштвото е формирано на 6 февруари 2009 во Тирана, а оваа година се навршуваат петнаесет години од неговото постоење и работа.

Македонско друштво "Илинден" е регистрирано во Основниот суд во Тирана. Особено значење за работата и информирањето за активностите на Македонското друштво "Илинден" е објавувањето на Македонски весникот "Илинден" кој покрај печатеното има и електронско издание. Во него се објавуваат различни теми од животот на Македонците во Република Албанија и насекаде во светот, со особена нагласка на живот и активностите на Македонците во Голо Брдо и Гора, Мала Преспа, и други делови на Албанија, каде живеат Македонци.

Значајно е да се потенцира дека Македонско друштво "Илинден"-Тирана, чиј претседател е Никола Ѓурѓај отвори свој огранок во областа Голо Брдо на 15. 10. 2012 година. Неговата цел е заштита на интересите, културата и традицијата на македонското национално малцинство во областа Голо Брдо и Гора. Исто така, треба да се одбележи растот на Македонското друштво "Илинден"-Тирана во 2021 година кога беше назначено за координатор за округот Елбасан.

Имајќи ја предвид потребата да се контактира со институциите во татковината, пред сè заради поддршка на значајни проекти за Македонците во Република Албанија, во 2020 година беше именуван генерален координатор на Македонското друштво "Илинден"-Тирана за татковината Македонија. Исто така, долгогодишната присутност на

Македонското друштво “Илинден”-Тирана во Федералната унија на европските националности и други меѓународни организации ја покажа потребата од назначување на меѓународен кординатор на Друштво, што беше реализирано во 2023 година.

Македонското друштво “Илинден”-Тирана, за периодот од петнаесет години оствари безброј средби со многу државни институции во извршната и локална власт, а соработката ја проширила со невладиниот сектор, во земјата и странство. Исто така, членовите на Друштвото имале бројни официјални посети и средби за соработка со владини институции, во Република Албанија и во матичната држава Македонија, како и со меѓународни организации.

Како резултат на таквата соработка Друштвото стана член на Федералната унија на европските националности на 16 мај 2015 година и дел од Работната група на словенските малцинства при ФУЕН. Како активен партиципиент во ФЕУН, членови на Друштвото досега учествува во сите конгреси и поднесува резолуци, што придонесува Македонското друштво “Илинден”-Тирана да биде рамноправен член и да се залага за Македонското национално малцинство во Албанија.

Во изминатите години членови на Македонско друштво “Илинден”- Тирана, имаа можности да остварат бројни работни и официјални посети, да се сретнат и да соработуваат со владини институции, како во Република Албанија, така и во матичната држава Македонија и со бројни меѓународни организации.

Инаку, Македонско друштво “Илинден”-Тирана останува посветено на борбата за македонското национално малцинство во Република Албанија, за унапредување на положбата и правата на Македонците врз основниот принцип на меѓународното право на еднаква сувереност.

Друштвото, меѓу другото, се бори за важни прашања за унапредувањето на положбата и правата на македонското национално малцинство во Република Албанија, упатува добронамерна критика до Владата на Република Албанија и до надлежните министерства и организации да посветат посебно внимание и позитивно да одговорат на нивното барање за настава на мајчиниот македонски јазик за децата во областите Голо Брдо и Гора, и насекаде каде има значителен број Македонци. Пота бараат Владата да изврши промена на штетната територијална организација на локалната самоуправа и да ги прифати општините во областите Голо Брдо и Гора каде живеат Македонци.

Во исто време, Македонско друштво “Илинден” бара од Владите на Албанија и Македонија целосна функционалност на граничниот премин Требиште – Џешиште во областа Голо Брдо, кој што е потребен за да може луѓето полесно да комуницираат од двете страни на границата.

Нивните ставови за Законот за националните малцинства во Република Албанија се исти како и пред донесувањето на овој Закон. Неколкупати укажале, дека Законот треба да ги реши горливите проблеми на националните малцинства, но со новодонесениот Закон се постигна токму спротивен ефект. Донесе дополнителни проблеми, кои се негативни не само за Македонците, туку и за Република Албанија во целина.

Затоа Македонско друштво “Илинден” го повикува Комитетот за национални малцинства да покаже поголема активност за малциствата и за Македонско национално малцинство во Република Албанија, а не да биде во сенка. Комитетот треба да ги воздигне малциствата и да им помага во борбата за опстанок во Република Албанија. Притоа се потенцира дека Македонците во Република Албанија и Албанците во Република Македонија се мостови на братство и пријателство меѓу двата народа и двете држави.

Во исто време Друштвото бара од Владите на Албанија досегашното тело Комитет за национални малцинства од консултативно тело на Владата да прерасне во Агенција за национални малцинства со посериозни и обврзувачки ингеренции за афирмација на националните малцинства во Република Албанија. Комитетот за националните малцинства е формиран во 2004 година од страна на албанската Влада како централна институција зависна од Владата, со задача да ја подобри заштитата на малциствата во земјата. Како што е утврдено во многу извештаи на меѓународни институции кои се занимаваат со правата на малциствата, оваа институција е подложна на политичко мешање, што резултира со нејзина целосна контрола од извршната власт и нејзина трансформација од тело за заштита на малциствата, во тело штетно за дијалогот меѓу Владата и малциствата.

Затоа, Друштвото смета дека Комитетот за националните малцинства треба да биде независен и активен глас на малциствата, со способност да учествува во дијалог со Владата за заштита и подобрување на правата на малциствата во Албанија, а неговата работа да биде јавна и присутна на медиумите во државата.

Во чест на 15-годишнината од постоењето на Македонското друштво “Илинден”-Тирана претседателот Никола Ѓурѓај ги повика сите државни институции, како и сите политички партии и невладиниот сектор во Албанија и Македонија да дадат поддршка за решавање на проблемите што се сочуваат Македонците во Република Албанија.

Фиданка ТАНАСКОВА

БЕЗВРЕМЕНИТЕ БОГАТСТВА НА БИБЛИСКА МАКЕДОНИЈА

Македонија земјата распослана на јужните поли од Европа, која и во Библијата е запишана, изобилува со неброени бесценети, природни, археолошки, културни, историски и духовни богатства, кои се и најверниот и непобитен показ и доказ, дека древната наша родна земја и Македонците постојат со милениуми.

Расчетувајќи се од исток кон запад, од север кон југот македонски, ќе направиме кус опис само на дел од тоа богато наследство прикажано и докажано, пренесувано и зачувано во многу документи, записи, книги, филмови, во легенди и преданија.

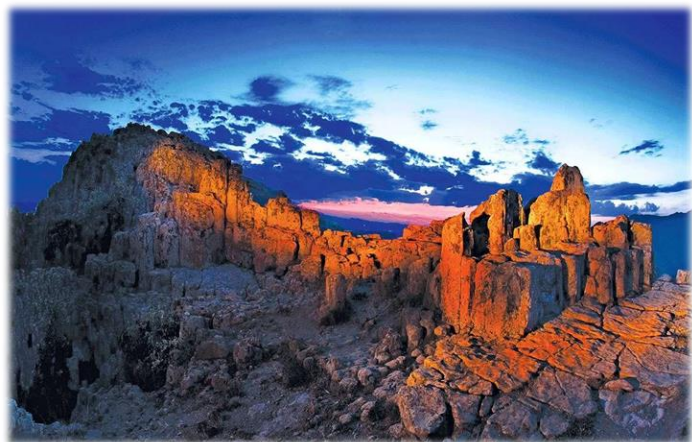
Но, еве, да почнеме од археолошкото откритие наречено „наод на милениумот“, а тоа е Адам од Говрлево. Станува збор за машка фигурина во седечка положба, изработена од керамика во 5478-та година пне. Значи, е стара над 7000 години, и е вброена во десетте светски највредни археолошки откритија од овој вид. Во локалитетот кај селото Говрлево оддалечено 15-тина километри од Скопје, се пронајдени и голем број предмети како фигурата наречена Големата мајка, па садови од керамика, печка за леб, орудије, накит и др.

Одиме натаму кон кумановскиот крај, искачувајќи се до Кокино, кое се наоѓа на таа Света планина, каде што во дамнина се одвивале древни ритуали и се следело движењето на сонцето и месечината. Тука е мегалитската – камената опсерваторија Кокино, дело на природата и човековата креација.

Не случајно, американската вселенска агенција НАСА Кокино ја рангира по вредност на четвртото место, меѓу 15-те најстари камени опсерватории во светот. Датира од 1800-тата година пне, односно од раното бронзено време. Се наоѓа на планина од карпи, а токму таму предците ја означувале рамноденицата, и планината била доживувана како место каде што се среќаваат земјата и небото и каде што престојуваат боговите.

Продолжуваме кон западниот дел на Македонија. Се упатуваме кон највисоката планина во Републиката – вишниот Кораб, кој има 52 врвови со височина од над 2000 метри. Глечерските езера се како украси на Кораб во Националниот парк Маврово, а под врвот Мал Кораб се наоѓа водопадот Длабока река, висок 138 метри, и е највисокиот водопад во Македонија.

Следната дестинација е Националниот парк Пелистер, распослан на 12.000 хектари, со планински височини и до 2600 метри. Всушност, се протега на северната падина на Баба планина, која е најјужната планина на Балканот со алпски карактеристики и недопрени природни феномени. Националниот парк го красат двете природни езера наречени Пелистерски очи. На тие планински предели

има 88 видови дрва, но најкарактеристична и најопеана е моликата. Тоа е петоиглчестиот бор кој расте само на неколку места на Балканот, ама на Пелистер моликата ја има најмногу, и достигнува височина и до 40 метри.

Од Пелистер слегуваме, минувајќи низ Битола бабам Битола. Испиваме кафе со локум на најубавиот сокак во нашата земја – Широк сокак, и веќе сме во старомакедонскиот град Хераклеја. Многу интересен град, основан од големиот воин Филип Втори Македонски, во средината на 4-от век пне. Бил важен дел од Филиповите воено-мировни дејства, а стратешки и за заштита на северозападната граница. Во Хераклеја се зачувани траги и делови од македонското минато, како градби, сидини, статуи, улици, плоштади, сокаци, амфитеатар и раскошни подни мозаици. Хераклеја била и епископско седиште уште во тие далечни времиња. Има голема и мала базилика, и натпис на градската фонтана, додека театарот бил вистинско ремек-дело и тогаш и потоа.

Од пелагониските атари патот нè води кон Охридското езеро, кон древниот Охрид. Каква милениумска е приказната за Охридското езеро, кое е најстаро во Европа, со уникатен растителен и животински свет; како и приказната за градот

Охрид со 365 цркви и манастири во дамнина за секој дел од годината; или со легендата за Билјанините извори, па Самуиловата тврдина и големите мисии на Свети Климент и Свети Наум.

Стоиме пред олтарот во соборниот храм „Св. Софија“. Се смета за

уникатен и целосно зачуван духовен споменик, изграден или обновен за времето на охридскиот архиепископ Лав (1035-1056 година). Охридската архиепископија својата црковна власт ја проширила на огромна територија од реката Дунав на север, до Јадранското море на запад, и Солунскиот залив на југ.

Во црквата „Св. Софија“, за време на османлиското владеење, фреските биле покриени со малтер, но градителите, свештениците и верниците ги обновиле и фрескоживописот е уникатна убавина. Но, „Св. Софија“ е позната и по исклучителната акустика, па токму под сводовите на катедралниот храм се одржуваат концертите на Интернационалниот фестивал Охридско лето. Низ концертите, низ тие ноти, како да одзвонува ехото на минатите времиња, пренесено во сегашноста, тука крај езерските синила.

По Охрид, тргнуваме накај уште еден знаен и значаен духовен храм, тоа е „Св. Спас“, во македонската метропола Скопје. Во „Св. Спас“ е и вечното почивалиште на апостолот на македонската револуционерна борба и непокор – Гоце Делчев. Посмртните останки на овој голем македонски син, од селото Баница

во Егејскиот дел на Македонија, биле пренесувани неколкупати, но, сепак зачувани. Во 1946 година се донесени во Македонија. Со тоа бил исполнет аманетот на Гоце Делчев: вечниот дом да му биде во престолнината на слободна Македонија. Црквата „Св. Спас“ е една од најстарите споменици на културата во скопскиот регион, а тоа што му дава посебно значење е мајсторски изведената резба на големиот иконостас.

Одиме кон средниот дел на Македонија. На автопатната трансферзала од Скопје преку Велес кон Гевгелија, се наоѓа некогашната крстосница на античкиот свет, археолошкиот локалитет Стоби. Некои извори укажуваат дека неговите почетоци биле уште пред 7 и 6 век пне, за што се сведоштва откриените бронзени предмети кои датираат од архајскиот период, како и керамички наоди од далечното неолитско и железно време. Археолозите веруваат дека градот бил населен и пред 2 век пне.

Следната дестинација е селото Водоча, струмичко, и средновековното седиште на струмичките митрополити - манастирскиот комплекс Водочкиот манастир. Во тие предели започнала мисијата на светите браќа Кирил и Методиј, а подоцна нивниот ученик Свети Климент Охридски бил епископ Велички и Дремвицки. Најстариот откриен објект на овој манастирски комплекс е ранохристијанска базилика од 5-от и 6-от век, додека, неодамна откриената керамика, го вбројува овој археолошки комплекс на мапата најбогати средновековни наоѓалишта и пошироко на Балканот.

Навистина во недоумение е авторот, за што по прво да се определи, да посети и да напише од овие природни, историски, археолошки, културни и духовни богатства на нашата древна македонска земја. Сепак, репортажава би ја заокружиле со визита на дел од преспанскиот крај, со таа оаза на спокој и убавина, запишувајќи го името на црквата „Св. Ѓорѓи“ во селото Курбиново во која се наоѓа познатата фреска „Ангелот Гаврил од Курбиново“ изработена од тогашните фрескописци во далечната 1181 година.

Инаку, според легендата, на местото каде што се наоѓа Преспанското езеро, таму било ширно поле, а кај ридот имало седум кладенци со бистри води кои преку ноќ биле затворани со чепови. Но, една вечер, додека младиот син на кнезот ја чекал својата убавица, таа намерно се стрчала и прво ги извадила седумте чепа од кладенците. Водата бликнала во целата долина. Младите занесени во љубовната игра и потоа во сонот, кога се разбудиле во раните зори, веќе пред нив било сино езеро. Тие стапиле во брак, а езерото во чест на убавицата било наречено Преспанско. Ете така вели една стара легенда.

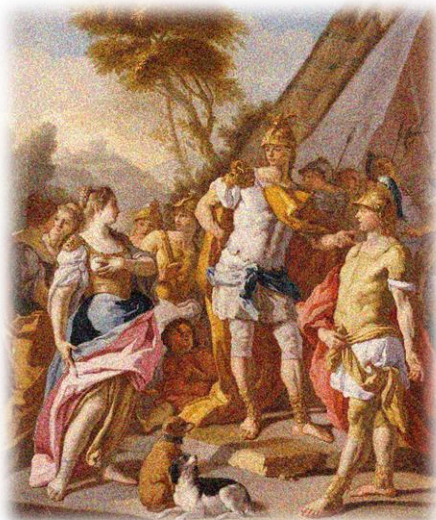
АНТИЧКО-МАКЕДОНСКИ ОБИЧАЈ ОСТАНАТ ДО ДЕНЕС: СТРИЖЕЊЕ НА КОСАТА КАКО ПОСЛЕДИЦА НА ГОЛЕМА НЕСРЕЌА

Обичајот за стрижење на косата како резултат на некоја голема несреќа, т.е. трагедија, до денес постои меѓу Македонците, така што нема потреба од презентирање докази за неговото постоење и во 19 век. И денес жените, кои имаат долга коса, кога ќе доживеат некаква трагедија (најчесто смрт на некој млад член од своето семејство и сл.), во знак на жалост веднаш си ја сечат косата, т.е. се стрижат кратко. Значи, ни останува само да покажеме дека и овој обичај го имало среде античките Македонци (без разлика на неговото потекло).

Доказот за потеклото на овој обичај уште од времето на античка Македонија има кај Сократ. Имено, Сократ дава сведоштво дека античките Македонци во знак на голема несреќа си ја стрижеле косата. Ова сведоштво е пренесено од страна на бугарскиот историчар Гаврил Кацаров во неговата книга *“Цар Филип Втори Македонски”* (Софија, 1922). Овде читаме дека македонскиот цар Архелај Први (413-399 пред Христа) бил многу суеверен човек. Така, кога еднаш го видел затемнувањето на сонцето, толку се уплашил, што помислил дека дошла голема несреќа за неговото семејство и царство. Тогаш тој, во знак на жалост, го направил стариот македонски обичај за во такви прилики и наредил косата на неговиот син да му биде исечена.

Истиот обичај го направил и самиот Александар Македонски, кој во знак на голема жалост поради смртта на својот најдобар другар Хефестион, исекол една кадра од својата коса. Дури наредил, во знак на жалост, и на коњите да им се потсечат гривите и опашките (Артур Вајгал: *“Александар Македонски”*, цит. дело, стр. 409-410).

Значи, еве од каде доаѓа денешниот македонски обичај за сечење на косата за време на големи несреќи. Со незначителни измени и овој обичај се задржал над 23 векови меѓу Македонците.

РЕАКЦИЈА

На 17 март 2024 год. на историскиот канал на Фокстел беше прикажан најновиот филм именуван како ANCIENT EMPIRES со поднаслов „Александар кралот на Македонија“.

Како обично во вакви проекти, свое мислење за историјата на Македонија даваа политичари а не историчари, меѓу кои и Генерал Весли Кларк, човекот кој заедно со Бил Клинтон и КФОР ја растурија Југославија.

Глумецот кој го играше Александар беше непознат и недостоен да глуми таква голема личност. Од прикажаните настани повеќе време беше посветено на лутањата на војската на Александар низ пустинските предели на Азија и Африка а не за борбите и неговите успеси на бојното поле.

Како што историјата знае, војниците на Александар маршираа и се бореа под вистинското знаме на Александар - 16 кракото сонце од Кутлеш, но овој пат, тоа беше обоено со сина боја. За кратко само беше прикажана средбата на Александар со персиската убавица Рокасана, ќерката на Кралот Дариј.

Исто така беше прикажан и настанот кога се побунија војниците и посакаа да се вратат во Македонија, а Александар под дејство на алкохол го уби најдобриот другар. Со тоа започна одот на маките, лутање низ пустинските предели и враќање од „крајот на светот“. Во таквите патешествија наидуваа на пророци кој му претскажуваа смрт на Александар доколку не го одврзи јазолот на изметкани јажиња, но Александар јазолот го исече со сабјата. И една друга убава приказна за неговата итност и човечност кога одби да пие вода кога немаше доволно вода за своите војници.

Филмот траеше три часа, па беше невозможно да се догледа до крај, слушајќи коментари од таканаречените историчари дека Александар со присвојувањето на териториите, на мештаните им ја пренесувал „грчката култура“. Како било возможно Александар да пренесува „грчка култура“ кога Грција во тој период не постоела?

Размислував, како и многу други што имале рамислувано и се прашувале: Што постигна Александар со неговите освојувачки авантури за својот македонски народ? Можеби ќе беше подобро да си останеше во Пела, својата престолнина, во својата држава, и градеше империја со проширување на македонската култура, јазик и економско влијание врз соседните кралства. Можеби нашите претци како и ние нема да се соочуваме со молење на некакво признавање од нашите поробувачи на кои им ја дадовме историјата, јазикот и културата. Но историјата не се менува. Сегашноста ни ја кројат предавници и незрели политичари и затоа иднината е неизвесна на нашата држава.

Гордана ДИМОВСКА

ВЕЛИГДЕН – НАЈСТАРИОТ ХРИСТИЈАНСКИ ПРАЗНИК ВО СВЕТОТ

Секоја година, православните христијани со неизмерна радост го очекуваат големиот христијански празник Велигден. Ден на кој сите христијани се присетуваат на христовото жртвување за спас на човештвото. Велигден е спој на верата и традицијата чии празнувања се забележани уште во 325 година. Обичаите и традициите со кои се слави празникот се дамнешни и длабоко вкоренети кај луѓето кои ги применуваат како важен дел од велигденските прослави.

Пред одбележувањето на најголемиот христијански празник, претходи четириесетдневен пост. Постот претходи на Велигден, но на него се надоврзува последната седмица пред Велигден која се нарекува Страсната седмица. Таа почнува од Лазарева сабота и Цветници, кои се врзани празници. Постот е поврзан со четириесетдневниот пост на Христос во пустината. За верниците, периодот пред празникот претставува патување исполнето со покајание, прошка, измирување, молитва, пост и учење.

Нема поголема радост и восхит од онаа кога се празнува животот. На Велигден се разгласува најрадосната вест за воскресението Христово. И самото тоа укажува дека нашата вера е создавана, темелена врз радоста од Христовото воскреснување, кое е светлина на светот и патоказ за животот низ вековите на човечката историја. Воскресението е радост за измачените, утеха за болните, поука за малодушните, сила и цврст темел за благоверните.

Воскресението претставува победа против непријателите, пораз и уништување на демоните, простување и разрешување на гревовите, сигурно пристаниште од бурата на искушенијата. На овој ден како што е познато, смртта е победена затоа што ја победи оној кој има живот во себе. Од тој момент, сите ние ја примаме таа вистина и се исполнуваме со особена храброст и духовна крепост, зашто смртта не е повеќе закана, ниту причина за страв. Таа треба да се сфати како враќање кон царството на Отецот наш небесен.

Христос ја победи смртта и со тоа ги отвори портите на рајот, портите на светлината во кои влегуваат сите синови и ќерки. Иако во светот се случуваат војни, немири и други несреќи, тоа не треба да не плаши и загрижува. Правдата и вистината се уште се распнуваат на крст, но преку крстот доаѓа радоста за целиот свет. На тој крст беше распнат и мачен нашиот Спасител. Тој се предаде Себе Си за живот на светот. Со неговата душа тој слезе во рајот за да ја ослободи човечката природа од пропаѓање. Тоа го стори и се жртвува за нас, за ние да се исполниме со живот и радост како што се исполни Тој, распнат на крстот.

Овој празник е суштината на христијанството, потврда на верата во Бога. На Велигден се слави победата на животот над смртта. Св. апостол Павле рекол: „Ако Христос не воскресеше, празна ќе беше нашата вера“.

Чествувањата на Велигден укажуваат и на тоа дека ризницата на нашето духовно и национално наследство е богата. Велигденските празнувања ја симболизираат верата и богатата македонска традиција кој опстојува со векови.

Нека ни се честити и вековити Велигденските празнувања. Христос воскресесе!

ВЕЛИГДЕН

Искрена и мила од небото блесна
Светлина ги покри и мали и стари
Богати и бедни, немошни и гладни
за љубов и мир страдни
Во градови и села, во земјата цела
Свездата сјајна и мила
Силно блесна и почна да дарува
Радост, надеж и сила.
Незнаен патник навратил и слуша
Стариот дедо раскажува на внуци
Приказни стари за празникот голем
За херојства и мечти на народот страден
- Чија е оваа земја дедо?
Оваа земја е исконска и света
Земја на великани, просветители, херои
Земја во која се пее и игра македонско оро
Да кажува и везе за историја славна
За печалбари наши заминати во светот.
Спасителот Исус меѓу нас дојде,
Да ни покаже како да живееме,
Како да мислиме и сакаме и други освен себе.
Господ Бог го прати со мисија јасна,
Да ги земе нашите гревови врз себе;
Повикувајќи ангели од небо
Тој секого сака и може да спаси
Се мачеше за нас но крстот не го уништи Него
Воскресна на Велигден, во раното утро
Исполнет со живот и бескрајна љубов
Ја победи и смртта за да ги исполнува нашите срца со радост.
Воскресна за да подари светлина на светот
Воскресна за да биде наш вечен патоказ и сила!

Автор: **Гордана Димовска (Gordana Dimovska)**

Гордана ДИМОВСКА

ВЕЛИГДЕНСКО ИЗНЕНАДУВАЊЕ

Едно утро Ана се разбуди и погледна во календарот над креветот. Таа се исплаши и почна да плаче. Јас заслав – рече Ана. Уште еден ден има до Велигден. Таа веднаш стана од креветот и се фати за работа. Ги повика нејзините пријатели Диме и Ленче да ѝ помогнат. Ставија јајца да се варат. Зедоа бои за вапцување на јајцата. Јас сакам зелена и жолта рече Ана. Диме сакаше да ги декорира со лист од цвеќе. Ленче му стави срма и мониста. Сите направија по нешто и беа многу радосни кога работата се заврши. Направија многу убави шарени велигденски јајца. Ана донесе една кошница и почнаа едно по едно да ги редат со голема внимателност, украсените велигденски јајца. Кога нејзината мајка влезе во кујната, многу се изненади и се израдува. Силно ја гушна својата ќерка и ја пофали: “Ете ти веќе стана подобра домаќинка од мене”. Велигден е празник кој сите го сакаат.

ВЕЛИГДЕНСКИ ПОСТ

Првичната цел на предвелигденскиот пост била насочена кон огласените, кои се припремале да бидат крстени токму на Пасха; оваа првична цел и значење била проширена уште во првите векови, со што и христијаните земале учество во овој пост, со цел да се подготват за Христовото Воскресение. Овој пост е символ на човечкиот живот, кој својата полнота ја доживува во воскресението од мртвите преку Христа и во Христа. Во овој пост Црквата ги повикува своите чедра на засилено покајание и молитва, очистување на умот, срцата, душите и телата и творење на добри дела во подвигот на љубовта, Христа ради.

За време на Великиот пост, верните го ограничуваат внесувањето на храна, ја засилуваат домашната и заедничка молитва, се трудат да се каат и да прават добри дела. Внесувањето на храна е ограничено на растенија кои се приготвуваат без употреба на масло. Месото и млечните производи, виното и маслото не се користат во исхраната.

Светата Четириесетница е востановена во чест на Страдањата и Воскресението на Господ Исус Христос. Според Типикот, се пости вака: за цело време на постот во сабота и недела е дозволена употреба на масло (освен саботата пред Велигден). Роба се употребува само на Благовештение и Цветници (Врбица). Ако Благовештение се падне пред Цветници, тогаш на денот на Благовештение се разрешува на масло и вино.

Востанувањето на самиот **пост** е направено од страна на Светата Православна Црква уште од апостолските времиња, по примерот на Господ Исус Христос, заедно со определувањето на времето на постот како и тоа која храна да ја јадат Христијаните за време на постот. Од Бога, постот е востановен со заповедта дадена на првите луѓе на земниот рај - да не јадат од дрвото за познавање на доброто и злото (1.Мој.2,17).

Преку неа Бог, уште на самиот почеток сакал да ги научи луѓето на послушност и воздржување.

Приредила: Мена РИСТЕВСКА

МЕДИТАЦИЈА

Дали ви се случило некој момент во животот и помислите дека сте се загубиле сами себе? Како можете да го најдете својот внатрешен мир? Можеби медитацијата е вистинскиот лек.

Медитацијата е начин на користење на мислите за опуштање на телото и умот. Значи, медитацијата не е начин за лечење но има потенцијали за лечење на сите нивоа. Се користи повеќе од 4000 години, се спомнува дури и во светите хинду книги Веди, важни за религиите на источните народи.

Медитацијата е начин на контролирање на мисловните и телесните функции кои ќе ви овозможат да откриете нов однос кон сопствената свест. Постапката е осмислена да ја помрдне свеста преку границата на егото, може да не одведе далеку надвор од сопственото чувство на сами себе и надвор од телесните тегоби. Во основа на овој пристап е теоријата дека зад „секојдневниот“ ум се крие богато подрачје каде чувството за тоа кои сме и која е смислата на нашето постоење ќе биде надминато со посилено чувство за стварноста.

Постојат два начини на медитирање

Се медитира на два основни начини, таканаречени: „без мисли“ и „со жариште“.

Кај првиот начин сликите или емоциите минуваат низ свеста како „пречки“, не предизвикувајќи реакции од егото. На крај престануваат да се појавуваат и чувствуваат состојба на празнина. Празнината може да се исполни со среќа, љубов или чувство на поврзаност со се околу себе – состојба наречена „самади“ или просветеност.

Кај другиот начин на медитирање на егото му се одредува жариште, на пример дишење, пламен на свеќа, слики или фраза. При тоа мислите и чувствата се игнорираат, а расте вниманието усмерено на жариштето. Овој облик на медитација некои го сметаат по делотворен Имено, за умот е природно да се сконцентрира на нешто, а е неприродно да се бара од него тоа да не го прави. Кога ќе добие фокус, внатрешниот ум е слободен да се шири и надвор од „секојдневниот“.

И двата облика на медитација можат да доведат до „просветување“. Медитирањето има многу предности. Во оние што се јавуваат моментално се вбројува опуштање, смиреност, радост и љубов, енергија која го преплавува телото и чувство на поврзаност со се. Долгорочните благодати се емоционална рамнотежа и претворување на негативните емоции во љубов и сочувството, потоа продлабочување на чувството за смисла и насока и на подобро разбирање на светот.

Пречки на умот при медитирање

Вообичаена пречка при медитирањето е тоа што умот почнува да работи побрзо. Затоа, спротивставете му се со тоа што ќе се сконцентрирате на жариштето, или едноставно оставете процесот да се одвива неколку минути.

Обидете се да не настојувате да ги присилите мислите и емоциите да престанат-пуштете ги нежно да заминат. Друг проблем е телесна нелагодност. Ако сте одбрале погрешна положба, сменете ја. Посилно сконцентрирајте се на вашето жариште или накусо на болката и таа ќе се претвори во состојба на опуштеност.

Може да се случи повремено да се чувствувате вознемирено. Причина за тоа е што го отворате својот внатрешен свет и ги чувствувате потиснатите емоции. Ако останете во фокусот, би требало да се помрднете од таа фаза. Ако тоа не се случи, прекинете го медитирањето, јадете, испијте чаша вода и почнете некоја активност. Ако немирот се повтори, продолжете да се бавите со медитација само со поддршка на учител кој ќе ви помогне да ја надминете таа фаза.

Секоја медитација поминува низ периоди на губење на интересирањето, се чини дека нема напредување, или дури се назадува. Но, тоа е само привремено и затоа е важно да се истрае и продолжи со медитација.

Медитацијата помага да се соочите со стресот, вознемиреноста и психосоматските болести. Исто така помага во ослободување од штетните навики, како пушење, земање алкохол и дрога, а се покажала корисна и против несоница. Ова се некои од основните начини и информација за медитацијата, ако ве интересира повеќе, разговарајте со својот советник, терапевт или психолог.

LIFELINE

Crisis Support - 13 11 14

Доколку се чувствувате дека сте во криза побарајте помош од кризната служба Crisis Support на тел. 131114

NSW HEALTH

Mental Health Line 1800 011 511

24/7 Mental Health Service across NSW

Доколку не го познавате англискиот јазик доволно, секогаш побарајте и македонски преведувач – тоа е ваше право заштитено со закон.

Каде можете да се обратите за помош?

Ако се работи за итен случај, контактирајте ги:

- Службата за ургентни случаи – телефонирајте на 000
- Вашиот доктор од општа пракса, или
- Одделот за ургентни случаи при локалната болница.

Во службите чии телефонски линии се отворени 24 часа се вклучуваат: Lifeline Телефон: 13 11 14 (по цена на локален телефонски повик) Kids Help Line Телефон: 1800 55 1800 (повиците се бесплатни). Други места каде можете да се обратите за помош се:

- Вашиот доктор од општа пракса
- Школскиот советник на вашето дете
- Локалниот здравствен центар во заедницата и
- Локалната служба за ментално здравје.

Не заборавајте дека Одделот за здравство во вашата држава или територија исто така може да помогне со информации за услугите кои можат да се добијат во вашата област.

ЕДЕН ПОЕТ, ЕДНА ПЕСНА

Наум Трајчески

Приредил:
Иван Трпоски

Наум Трајчески е роден во с. Издеглавје, Охридско, во 1952 година. Од 1977 година живее во Австралија.

Наум е автор на книгите поезија: „Дебарца по туѓина“ (1992), „Секојдневие“ (1992), „Грст мудрости“ (2013), „Одминато време“ (2017); збирката раскази „Патеки на животот“ (2014).

Со поезија е застапе во меѓународните антологии „Симфонија на срцето 2“ и „Симфонија на срцето 3“ издадени во 2016 и 2017 година од Здружението за наука, култура и литература „Златно Перо“ од Битола.

Добитник е на наградата „Стојан Христов“ на СВП (2018) за книгата поезија „Одминато време“.

НЕ ПРАШУВАЈ МЕ

Не прашувај ме,
зошто сум скршен и многу тажен.
Знаеш животот твој ми е важен.
Подавам рака ево ти храна,
тоа е мевлемот за твојата рана.

Не прашувај ме.
зошто плаче мојава душа,
кога твоите ритми ги слуша,
на твоето, омалаксано срце,
кога те галам по цело тело.

Не прашувај ме.
за ноќите без сон празни,
Во мене струјат мисли разни,
секоја ноќ за тебе сум буден,
животот ми е здодевен чуден.

Не прашувај ме.
за силната болка вжили што рие,
утринска роса лице ми мие,
Тоа е занес в душа што блика,
слушни го срцево, по тебе вика.

(За сопругата Дана 2016 година)

Macedonian Literary Association “Grigor Prlichev”
Македонско Литературно Друштво
„Григор Прличев“

P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216

ABN: 64751353521

INC: 9885424

45 години промовирање македонска литература

44 година библиотекарски услуги

39 години издавачка дејност

**МОЖНОСТ ДА ГИ ОБЈАВИТЕ ВАШИТЕ КНИГИ ПРЕКУ
МЛД „ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“ ОД СИДНЕЈ!**

Ги повикуваме авторите од Австралија кои имаат книги за објавување од која било област, да ги објават своите книги преку Македонското Литературно Друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј!

МЛД „Григор Прличев“ повеќе од 44 години ги шири македонскиот јазик и култура во Австралија и пошироко. Преку истото, како издавач, објавени се скоро 100 наслови.

Доколку ја објавите вашата книга преку МЛД „Григор Прличев“ вие, како автор, ќе ги имате следните погодности:

- Квалитетна јазична редакција, коректура и лектура на Вашата книга! Доколку Вашата книга е напишана на македонски, многу е важно текстот на Вашата книга да биде напишан на беспрекорен македонски јазик со што ќе покажете почит кон нашиот јазик и култура. Ние тоа ќе ви го овозможиме преку обезбедување врвна лектура и коректура и јазична редакција;
- Нудиме техничко уредување на текстот, подготовка и дизајн за корица;
- Нудиме и квалитетен превод од англиски на македонски и обратно; - Ќе добиете и квалитетна рецензија на Вашата книга од експерт во областа за која пишувате, со што Вашата книга ќе добие на тежина;
- Ќе добиете и ISBN (регистриран библиотекарски број на вашата книга што ќе влезе во светскиот систем на објавени книги) од МЛД „Григор Прличев“ кое друштво веќе е докажан и авторитетен издавач среде Македонците во дијаспората и пошироко. Со самото објавување преку МЛД Вашата книга ќе добие на уште поголема тежина;
- Ќе добиете евтино и врвно квалитетно печатење на вашата книга! Печатењето се врши во Република Македонија (печатењето е далеку поефтино и со ова ја помагаме економијата во Македонија), а книгата ќе ја добиете отпечатена на вашата адреса.
- Ќе добиете бесплатно медиумско презентирање на Вашата книга преку објавување осврт кон истата во познати печатни и електронски медиуми кои ги читаат десетици илјади читатели;
- Друштвото ќе помогне за промовирање на книгата во Австралија и дистрибуирање на истата во Македонија.

И сето ова по исклучително поволни цени!

За повеќе информации обратете се на Претседателот на МЛД „Григор Прличев“ Душан Ристевски, 0425231335 или dushan@macedon.com

**Од Извршниот совет на
МЛД „Григор Прличев“**

Macedonian Literary Association “Grigor Prlichev”

Македонско литературно друштво „Григор Прличев“

СООПШТЕНИЕ НАГРАДЕН КОНКУРС ЗА ПРЛИЧЕВА НАГРАДА

Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј го организира својот традиционален награден конкурс за поезија и проза за возрасни и деца:

- * РАСКАЗ НА ГОДИНАТА ЗА ВОЗРАСНИ
- * ПОЕТСКА ТВОРБА НА ГОДИНАТА ЗА ВОЗРАСНИ
- * РАСКАЗ НА ГОДИНАТА ЗА ДЕЦА
- * ПОЕТСКА ТВОРБА НА ГОДИНАТА ЗА ДЕЦА

Услови:

- * Темата е слободна. Пожелно е расказите да не содржат повеќе од 800 зборови.
- * Претходно објавени или издадени дела нема да се разгледуваат.
- * Делата да се испраќаат под шифра на емајл: povod@macedon.com или по пошта во еден примерок, а авторството да се докаже со вториот примерок.
- * За секој жанр да не се испраќаат повеќе од пет дела.
- * Делата можат да бидат пишувани на македонски или англиски јазик.
- * Конкурсот е достапен само за Македонците кои живеат во Австралија.

Ќе се доделат по три награди за секој жанр, во зависност од квалитетот на доставените дела. Конкурсот трае до 30 ноември 2024 година.

Делата да се испраќаат до адресата на Друштвото:

P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216, со ознака „За Прличева награда“ или на емаил: povod@macedon.com ; dushan@macedon.com

Од Извршниот совет на
Македонското литературно друштво „Григор Прличев“

*46 years Promoting Macedonian Literature
45 years Community Library Services
40 years Publishing Activities*